

Braşovai Lapok

Ára 5 (e)

Hétfő
1931 * december 14

Főszerkesztő
Sze'e Bé'a dr.

288. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 (e)

A számok értelme

Iria: Tanódy Endre

Minden év meghozza a költségvetést, — vagy minden költségvetés elvisz ujabban egy évet, így, vagy amugy az ország közéletének és szervezett munkájának púza minden év elején elké szül. Ezekben a költségvetési számokban meg vagyunk írva egy esztendő sorsa, azzal a pontos-sággal, hogy már a jövőt megírni lehet.

Az új világnak éppen az a jellemzője, hogy számokban és pedig pénzsámokban gondolkodik. Amitől kezdve sem a jószág, sem a föld, sem az ami terem, sem az amivé a termést alakítják, első-sorban nem arra való, hogy használjuk, hanem, hogy eladjuk és amittől kezdve mindenben csak az árú és az árú látnak, mint a parvenü a műkincsekben. — el-szakadtunk a valóság költségvetésétől és fel-szálltunk a szimbolikus pénzügyi képi-síró sztratoszférájába — attól kezdve az országok élete is jelképes költségvetési számokban tükröződik.

Volt egynehány évtized, mikor a ma-gánosok gazdasága olyan jól ment, hogy az államgazdaság könnyű teherre pállt mellette. Nem számított, mint ahogy egy pénzfejedelemtől nem számít a háztar-tása.

Ez addig tartott, míg a gép csak állá-sait árasztotta, mert belefért az addigi világrétegbe és megszűnt, amióta a gép pusztulást és romlást áraszt, mert szét-feszítette a világot, amit alkotott.

Most itt tartunk és most már az állam terdhe olyan gond, mint szegény ember-nek a lakás, az élelem, meg a ruha. És ami a legfőbb és legnehezebb: — mint az adósság.

A költségvetési számoknak az az értel-me most, hogy a huszonöt milliárdos be-vételből, amely vagy meg lesz, vagy sem, hét milliárdot kamatra fizetünk a kül-földnek. Háború előtt teljesen elképzel-hetetlen volt ilyen eladósodás. Az eladó-sodásnak, nem az abszolút szám adja meg a fokát, hanem az az arány, amiben a teher áll az államháztartás többi tételei-hez. Képzelnék el egy embert, aki a jó-vedelmének egy harmadát kamatra kény-telen költenél.

De van egy másik szám, nem a költ-ségvetésben, hanem a valóságban. Romá-niában a belső eladósodás összege körül-be ül száz milliárd, ennek az évi kamata tizenhét milliárd és ennyi az, ami ka-matra kell. Az országban mintegy tizen-két millió hektár föld áll művelés alatt és ennek ma tiszta jövedelme nem több, mint az ország külső és belső kamattér-he. Értik-e most már a számok jelbeszé-dét?

A költségvetésből további tíz milliárd a hadsereg és erről az összegről a kor-mány maga elismeri, hogy távolról sem elég a legelőmibb szükségletek fedezé-sére. Marad az ország összes többi szük-ségletére, közgazdaságra, közegészségügy-re, főművelés és ipar fejlesztésére és köz-oktatásra összesen nyolc milliárd, azaz semmi.

Borzalmas vészkiáltás ez a számbeszéd és csodálattáramó. hogy a törvényhozás termékeny milyen nyugodt beszéd- és értelemgyakorlat folyik ezek fölött a számok fölött.

Ártatlan együgyűség volna párti, hogy valaki ott felálljon és megoldást hoz-zon, vagy kiutat találjon. Hiszen az egész összeomlásnak az az igazi jellemzője, hogy nincs kiút, nincs megoldás és nem is lehet.

De a világ nemcsak realitásokból áll, sőt főként nem realitásokból. Akarat, hangulat, állásfoglalás, lelki megmozul-tás, kétség és remény, akár magánélet-ben, akár közéletben beletartozik a ki-elés folyamatába. Csak eltűnni, csak el-szenvedni birkanyáj módjára meg azt is, ami elkerülhetetlen, ami megváltoztatha-tatlan, még gondolatban sem ellenállani, még a kétségbeesést sem önteni formába: — nem méltó egy fejlett emberi társa-dalomhoz, még kevésbé méltó a veze-tőihez.

Értjük és tudjuk, hogy ma még

a hitelező külföld nem ad engedményt a követeléséből. Halljuk — éppen a napok-ban —, hogy a francia bankellenőr még a konverziót is meg akarja tiltani. Tehát azt sem enged meg, hogy a belső adós-ságon könnyítsen a kormány. Egyszerű-en nem enged sem künn, sem benn. Azt is tudjuk, hogy a mai erőviszonyok kö-zött ezzel a külfölddel — értsd Francia-ország — nem lehet újat huzni, mert hábár ő is számít Romániára, Romániá-nak még inkább kell számítani Francia-országára. Még többet is megértünk, azt nevezetesen, hogy ha holnap Franciaor-szág kénytelen volna az ő járadékpiacán bejelenteni, hogy a román kölcsönök szelvényei csak a felét érik annak, ami reájuk van írva, akkor nem lehet lesz többé kölcsönköveteléseket elhelyezni és a piac összeomlik. Mindent értünk, csak magunkat nem értjük.

Nincs menekvés, nincs aktív ellenállás-nak még a lehetősége sem; — rendben van. De mióta Gandhi kitalálta az erő-szaktalan visszahúzóds taktikáját, azóta nincsen reménytelen és nincsen végasz-talan helyzet.

Az államjövendelmek háromnegyede fo-gyasztsági adókból áll. Tizenhat milliárd,

Ezt a tömegek fizetik. Azaz ennyi az előirányozás a költségvetésben, az a fel-tétel, hogy jövőre a tömegek — én, te, ő, — tizenhat milliárd fogyasztási adót fizetünk be pámban és illetékben. A kormány — bár szakfériakból áll — nyilván nem ismeri a lejőn gyorsuló és törvényeit. A nyomornak nincsen stagnációja, az csak fokozódhatik, ha felemelkedés nem jön. Hogy pedig nem jön, azt minden bel- és külföldi hivata-los tényező garantálja illetékességének egész súlyával. Fokozódó elszegényedés pedig rohamosan csökkenti a fogyasztást és a fogyasztási adókat. Csak ezt a fo-lyamatot kellene egy tudatra ébresztett társadalmi mozgalmannak akarva és tud-va megerősíteni. Dinattá kellene emelni a nyomort, nyomorversenyt kellene ren-dezni és akármilyen súlyosan érintene ez nagy rétegeket, nem érintené súlyosab-ban mint az összességet, amely önként dobna el magát a legelőmibb jólét lát-szatát.

Mint a Bach-korszakban a politikai jogfosztás ellen, úgy lehetne és kellene tüntetni a pénzügyi rabszolgaság ellen. Sem ruha, sem dohány, sem szesz, sem szórakozás! És bár a legtöbb költekezés minden társadalmi osztályban a fiatalok és az asszonyok miatt van, akik egyben mindenütt a hatalmat is a kezükben tar-tják, meg lehetne magyarázni nekik, hogy egy évre most ezt a játékot játszuk. Elvégre ők az okosabbak, mert a nyo-mort, ami arra van, azt nem ők szerez-

ték nekünk, hanem mi szereztük nekik. Mi már megmutattuk, hogy kik vagyunk ők még nem. Propagandával és meggú-rodással szédítő iramot lehetne adni an-nak a zuhanásnak, amit a válság jelent. És ezt a válságot, amely nem lehet sta-tikai állapot, hanem dinamikus, ny kel-lene, így lehetne belendíteni, hogy meg-gyorsuljon és elvigyen oda, ahová mi mindnyájan vagyunk: — a véghez. A végéhez annak a rendszernek, amely a külföld rabszolgatartója és nem meri, nem tudja bevallani, hogy ilyen szá-mok mellett nem lehet civilizált államot és társadalmat fenntartani. A véghez, a hol a kezdet is van, a beismerés kezdete, a pénzsziporítás kezdete, az adósságok észszerű rendezésének a kezdete és a pénz értéktelenségének a leálcázása.

Utópia — mondják és csakugyan az. De feledik, hogy ha a társadalomban nincsen ennyi erő, ennyi szociális cselek-vőképeség sem, akkor arra sincs ereje, hogy a gazdasági hinárból magát kizsa-badítsa és akkor a tehetetlenség elvében bujkáló és Gandhi akarataunk nélkül, akarataunk hiján vezet oda, ahová tuda-tosan igyekeznünk kellene.

Ha mi nem ébredünk kollektív tuda-tára annak, hogy mi a költségvetési szá-mok értelme, akkor rövidesen, legkésőbb a költségvetési év végéig kigyúlnak ezek a számok, kisérleties transzparentek a sötét éjszakában, mulatóreklámok és hirdetik, hogy itt dözsöl a nyomor. Utol-jára, mielőtt keserű szájjal kijózanodik.

Auboin pénzügyi szakértő jelentésében mondja:

1. Helytelen lenne, ha a kormány új adókat vetne ki
2. A társadalom egyes rétegeit agyonnyomorítja, amik-or mások nem veszik ki részüket a teherből

Nyilatkozik a konverziós javaslatról is

Bukarest, december 12.

Auboin, a Nemzeti Bankhoz kiküldött francia szakértő, most hozta nyilvános-ságra azt a pénzügyi jelentést, amit Ro-mánia gazdasági éveinek harmadik ne-gyedéről, vagyis az augusztus 7 és no-vember 7 közötti időről terjeszt megbízo-i elé.

Auboin megállapítja, hogy a kérdéses időben Románia pénzügyi helyzetét két-féle tényező alakította ki. Az első a kül-földi nyomás, amely a külföldi hitelek fokozatos megvonásában nyilvánult meg, a másik a belső bizalom válsága, aminek látható jele a nagyarányú betétkivonás volt.

A pénzügyi szakértő jelentése szerint a külföldi hitelmegvonásokon Románia a körülményekhez képest nagyon szeren-csésen esett keresztül. Közönhet, ezt el-sősorban a stabilizációs szerződések és azután főképpen annak, hogy külföldi hitelei jamarészen hosszulejártauk és így elkerülte azt a válságot, amelyekbe a rövid lejáratú hitelekkel terhelt orszá-gok estek.

Súlyosabb bajt okozott a betétek nagy-arányú kivonása és ezzel kapcsolatosan a tőkék elrejtése.

A Nemzeti Bank azonban a bankválsá-gok idején éppen úgy teljesítette kötele-ségeit, mint később a fontválsággal kap-csolatban, amikor okos magavisletével és gyors intézkedéseivel biztosítani tudta a lej stabilitását. Leszögezhető, hogy a nemzetközi pénzpiac krízise és elsősor-ban a font válsága nem okozott katasz-trófális zavart a román pénzpiacban. Ta-gadhatatlan, hogy a Nemzeti Banknak voltak bizonyos veszteségei a font érték-zuhanása miatt. Ezek a veszteségek azon-ban szinte 100 százalékosan megtérültek, miután Romániának fontban kell telje-

sítenie külföldi kötelezettségeit.

A betétkivonások következtében a har-madik évnegyed folyamán a bankjegy-állomány emelkedett és ezzel magyaráz-ható, hogy a lej valutáris fedezete 38 szá-zalékról 36,5 százalékra esett. A Nemzeti Bank birtokában levő aranyfedezet így is 30,34 százalékos, a stabilizációs egyez-ményben előírt 25 százalék helyett. A to-vábbi fedezetet stabil külföldi valuták adják.

Az állam gazdasági helyzetén a világ-szerte pusztító gazdasági krízis erősen éreztette hatását. Ennek ellenére az ál-lamkincstár bevételei emelkedő irány-zatot mutatnak, amennyiben a legutóbbi évnegyed bevételei 6 milliárd 723 milliót tesznek ki az előző évnegyed 6 milliárd 415 millió bevételével szemben. Az első évnegyedben a kincstár bevétele az 3 milliárdot sem érte el. Ezek a bevételek különösen a vámilletékeknek és a szesz-taxáknál, viszont emelkedtek az egyenes adók behajtásánál és a monopoljövendelmeknél. Az általános gazdasági helyzet szükségessé tette a költségvetés erős csök-kentését. Ezzel kapcsolatban azonban igen-igen helytelen lenne, ha a kor-mány új adókat vetne ki.

Elhelyett az adózási rendszer gyökere-s reorganizációjára lenne szükség, mert a társadalom egyes rétegeit agyonnyo-morítja a túlzott adók akkor, amikor más társadalmi rétegek nem veszik ki részüket a terhekből.

Megállapítható, hogy a gabonatermés-cévi és többféle erős exportot eredménye-zett és ez nagy segítségére volt Romániá-nak abban, hogy a pénzügyi válság ide-jét átélje.

Megemlékezik Auboin a konverziós ja-vaslatról is. Ezzel kapcsolatban leszögezi, hogy

ez csak az adós és a hitelező közös beleegyezésével történhetné, mert nem lehet a hitelezőt megoltni azzal, hogy az adóst adóssága meg nem fizetésére biz-talják.

Ez különben is rendkívül veszélyes, mert az államnak a rendes pénzügyi élet érdekében arra kellene törekednie, hogy az adóst tartozása pontos fizetésére szok-tassa. A mezőgazdák érdekeinek felka-rolására mezőgazdasági hitelintézet ala-kult a működése biztató ígéretekkel nyújt a jövőre.

Az általános gazdasági helyzetet így vázolja Auboin:

Románia gazdasági élete egészséges-nek mondható. A fogyasztási árak általá-ban eléggé alkalmazkodtak a követelmé-nyekhez, éhínség nincs és nincs túlzott munkahiány sem. A kikötőkben és a szá-rasföldön felhalmozott készletek pedig gazdag exportlehetőségeket nyújtanak tavaszra.

Az Universul fájdalma

Bukarest, december 12.

Az Universul legutóbbi száma „Állam az államban” cím alatt rendkívül éles támadást intéz az erdélyi római kato-likus státus ellen. A lap hangoztatja, hogy ez a testület nincs elismerve és hogy tel-jesen ellenőrzés nélkül működik. Kifo-gásolja, hogy kizárólag magyar vezetők vannak, majd azt a követelést állítja fel, hogy éppenugy, mint annak idején a ma-gyar király volt az erdélyi római kato-likusok patrónusa, most a román király álljon a státus élére. Stelian Popescu lapja ugylátszik nincsen tisztában sok olyan dologgal, amit pedig

AZ ÉHSÉG-REVIZIÓ HÁROM JEGYZŐKÖNYVE

- I. „Még megöli volna a hivány, ingyen!”
II. „Itt tekszem és várom a jó halált...”
III. „Édesanyja zokogva hívja, Pál!”

Székelyparhely, december 12.

A segélyre jelentkező munkanélküliek családi állapotjának igényjogosultságát a hatóság szigorú ellenőrzéssel felülvizsgálta. Tényleg rászorul-e a segítség-re? Van-e munkája? Gazdag rokona, és hozzátartozója? Hány gyermek és feleség, akiket a népkonyha élelmezne? Azután, kik azok a szemérmes koldusok, akik valaha jobb napokat láttak és most nem jelentkeztek szegényletükkel? Több hasonló szempont vezette a hatóság buzgó embereit az éhség revíziója alkalmával. Az eddig beérkezett jelentések szerint azonban egészen más kép alakult ki a segélyakció vezetése előtt, mint amilyent a jelentkezett adatok után elképzelték maguknak. Talán így lehetne összefoglalni: félelmetes, elképzelhetetlen nyomor, ahol az öreg nyugdíjas már négy nap óta az ágyban várja étlen-szomjan a megváltó halált; a munkanélküli fiú elbujdosik hazulról, mert nincsen szíve öreg édesanyjának 600 lejcs havonta esedékes nyugdíját felemészteni s ahol 5 lej egy nagy vagyon, amiért gyilkolni kész az ember...

Borzalmas volt ez az éhség revízió!

ELSŐ KÉP

Bethlen-utca 37 szám. Simon Náthán. Gazdag családból származott, kilenc világnyelvet beszélt, most esernyőjavító. Hajdan a Buffaló-Bill cirkusznak ünnepelt halálugrója. Az öreg Simon így végig tornáztá, komédiázta a földi kálváriának minden lógó trapézlepcsőjét. Simon meg Simonné is sokat szenvedtek, így talán ők érték meg szegényen is legjobban a nyomor nyelvét.

— Mi tudjuk azt, mi az éhezni? — mondja az asszony.

— Mert én tudom jól, — mondja az öreg — mi az, hajlék nélkül kóborogni a téli éjszakában?

Ismerik is az öreg szegény házaspár jószágát a rászorulók.

Pár nappal ezelőtt a férfi nem volt otthon, csak az asszony.

— Egy félészöke, csizmás férfi kopogott az ajtómon — mondja Simonné. — Munkanélküli volt s síró hangon alamizsnát kért. Ot lejem volt, ennyi volt minden vagyonunk, szívesen odaadtam. Ahogy azonban hátrafordultam, az ismeretlen férfi torkon ragadott és fojtogatni kezdett. Már-már éreztem, hogy erőm elhagy, csak éppen annyit tudtam kiáltani a házigazdámnak, akitől szerencsémre csak egy ajtó választott el: Mayer ur, segítség, segítség, megölnék!!! Mayer ur át is szaladt hozzám, közben a megijedt gyilkos elmenekült. A házigazdám üldözte egy darabig, amíg teljesen nyomavészett.

— Még megöli volna a hitvány ingyen, mert egy lyukas krajcárt sem talált volna az egész házukban... — fejezi be mondókáját Simonné.

MASODIK KÉP

A Rózsa-utca tetején virult ki ez a nyomor sápadt élője. Kis nyomorúságos szoba egy-egy régi, drága butortörmelékkel. Egy játékos asszony keresi fel az elhagyottakat, ő nyitja meg az infernókat ezt a sötét zugát is. Az ágyban egy leromlott, fehér, tönkrement ur fúszkál szegényen és ijesztően.

— Beteg, uram? — kérdezi a küszöbön a nő.

— Nem, kezít csókolom, hiszen éppen az a baj, hogy nem vagyok nyavalyás, hogy a halál már egyszer elvinne...

— Mikor volt itten tűz utoljára? — tekintett ijedten körül a könyörület.

— Talán ezelőtt két héttel, mikor Szentpéteri ur egy kis fát adott ingyen...

— Azután miért nem kel fel a bácsi? — Itt fekszem és várom a drága, jó halált! Négy napja nem ettem — folytatja nehezen — s nem ittam semmit s mégsem jön a szabadtíz. Így akarok meghalni, mert a kötél iszonyu, a mérgeztálatos, revolverre pedig nincsen pénzem. Haljak meg természetes halállal, éhhalállal, akkor talán a társaimnak hamarabb kiadják a nyugdíjat!

HARMADIK KÉP

Az utolsó felvétel egy öreg édesanyjának szivettépő, fájdalmas kiáltásával kezdődik:

— Kérem szépen, vissza az én drága, szép fiamat, a Pálit! — Adjja vissza nekem az édesanyjának az élet, mert ehhez jogom van. Elment, mert nem tudta nézni tétlenül, munka nélkül

nehéz sorsomat, nem akarta felenni 613 lejes nyugdíjamat. Nem tudott rossz lenni, mint egy örült elment már öt hónapja gyalog, azóta nem hallottam róla semmit; él-e, meghalt? Semmi hír róla! Adják vissza az én egyetlen fiamat! Kérem, adják vissza az én drága, jó fiamat! — zokogja.

Levágott fejű hulla Bukarest legelőkelőbb negyedében

— Hol az urnője? — Meggyilkoltam

Kosztolányi Édes Annája bukaresti környezetben

Bukarest, december 12.

Röviden megírtuk már a legújabb bukaresti rémdrámát.

Este kilenc órákor volt, amikor egy feldúlt-képi fiatal asszony idegesen szaladt fel a bukaresti rendőrprefektúra első emeletére:

— Gyilkosság történt...

Igy kezdődött ez a furcsa vallomás. A fiatal nő izgatott szavakkal elmondta, hogy őt Stancu Aureliának hívják, a Siret-utca 12. számú házban lakik és biztos tudása van arról, hogy reggel borzalmas gyilkosság történt a fővárosban és...

— ...Délelőtt talán 11 óra lehetett, beállított hozzám a Dóra... Constantinescu Dóra. Már régóta ismerem. Kocsival jött... két nagy koffert hozatott be hozzám... Bejött a szobámba és aztán elmondta, hogy megölte az asszonyát és ebben a két koffertben elhozta mindent, amit a lakásban talált. Egy értékes sziliszkin-bundát, ezüst szervert, fehér-

Az áldozat

A büntügyi osztály emberei előtt Vera Teodorescu, az áldozat nem volt ismeretlen. A Rosetti-utca 46. szám alatt keleti kényelemmel berendezett lakása volt. Az előkelő bukarestiek nagyon is jól ismerték ezt a diszkrét bejárta lakást.

Vera Teodorescu, ez az ötven év körüli, erős szőke és erős molett hölgy furcsa mesterséget folytatott.

Ha valamelyik gazdag és előkelő ur feltűnés nélkül és teljes diszkréció mellett egy gáláns szerelmi kalandot akart lefolytatni, akkor csak telefonálnia kellett Vera Teodorescu asszonynak. Őt évvel ezelőtt rendezte be az asszony ezt az előkelő találkahelyet és olyan ügyesen intézte az üzleti ügyeit, hogy a rendőrség, dacára annak, hogy nagyon is tisztában volt arról, hogy milyen eszeveszett orgiák folynak le az előkelő öt szobás lakásban, még sem sikerült olyan bizonyítékot szereznie, melynek alapján Vera Teodorescu ellen eljárást lehetett volna indítani. Igen... a büntügyi osztály emberei nagyon is jól ismerték Vera Teodorescu asszony nevét.

Rosetti-utca 46.

Egyemeletes, előkelő, villaszerű ház. Az első emeleten lakik Vera Teodorescu. A földszinti lakók csodálkozva nézték a két autóból kiszálló rendőrségi készültséget. A büntügyi osztály főnöke, a vizsgálóbíró és detektívek kíséretében sietett fel az első emeletre. Az egyik detektív óvatossággal megnyomta az ajtó kilincsét és aztán csodálkozva nézett a főnökére.

— Az ajtó nyitva van...

Óvatos, lassu léptekkel megindultak a lakás belseje felé.

És most valami egészen furcsa dolog történt.

A szembenlévő ajtó felnyílt és egy fiatal nő jelent meg az ajtóban:

— Mit keresnek az urak?

A detektív furcsa, majdnem komikus arccal nézett a főnökére. Mi ez? Talán beugraták az egész büntügyi osztályt?

— Maga kicsoda? — kérdezte a büntügyi osztály főnöke.

A fiatal nő egyszerűen, finom mosollyal az arcán, válaszolt:

— Az én nevem Dóra Constantinescu.

— Az urnője hol van?

— Ott bent a hálószobában.

— Mi történt vele?

— Meggyilkoltam...

Időközben a rendőri készültség többi tagjai is lassan összegyűlekedtek az előszobában és szinte dermedten néztek egymásra.

— Mit csináltál? — hangzik a vizsgálóbíró éles hangja.

Csendesítettük, leültettük az urasszonyt. Tiszta, rendez öreg néni. Szinte sugárzik a jószág, tisztesség, becsületos arcáról!

Fia a háboruban hadnagy volt. Sok medáljával és egy nehéz, nagy sebbel került haza az orosz frontról Székelyudvarhelyre. Jelenben, ha még él, 38 éves. Greffier volt a törvényszéknél, ahonnan idegbetegsége miatt elbocsátották. Most munkanélküli volt. Ez év júliusában ment el a Hargita felé gyalog. Utolsó hírt ugyan csak júliusban Csikszépvizről küldött. Azóta semmi hír. Édesanyja nem tudja: él-e vagy meghalt? Az életemet adnám oda örömet — mondja a bánatos öregnéni — csak még egyszer lássam az én drága egyetlen egy fiamat! Megkérte a B. L.-kat, hogy kerjünk fel minden jó lelket, aki fiáról tud valamit, értesítse a bánatos édesanyját. Fiát Nagy Pálnak hívják. Fekete ruhában ment el, egy szürke esőköpennyel — hogy fázhat szegény! — sóhajtja újra.

1931 karácsony eleje...

Léva Lajos

neműt... pénzt is, azt mondta, hogy...

A büntügyi osztály főnöke időközben már megnyomta az asztalán fekvő csengő gombját és a belépő szolgának halkán kiadta a szokásos utasítást: Értesíteni a soros vizsgálóbíró, a törvényszéki orvost, a sérülési osztály főnökét, két autó is álljon rendelkezésre, hat detektív, egy kerékpáros... és aztán újra odafordult a furcsa vendégéhez:

— Na és a maga barátnője hol szolgált?

— A Dóra Vera Teodorescu asszonynál volt alkalmazásban, biztosan tetszik ismereni... őt ölte meg... esküszöm, nekem semmi közöm sincs a gyilkossághoz, hiszen azért is jöttem ide, hogy az inspektor urnak mindjárt jelentsem a dolgot, pedig nekem ígérte a két koffertnek a felét, megér legalább százezer lejt, de én nekem nem kell... szent isten, csak nem leszek büntetve egy gyilkosnak... odajött hozzám a Dóra és leült a díványra és mintha semmi sem történt volna, azt mondta: megöltem az asszonyomat...

— Meggyilkoltam.

— De miért?

— Nem tudom.

— Csak úgy egyszerűen odamentél és meggyilkoltad?

— Nem... nem olyn egyszerűen... az asszonyom lefeküdt és elaludt és én ott ültem mellette és... aztán megöltem...

— Leöltted?

— Nem... kimentem a konyhába és a balta-ral rávágtam a nyakára.

A hivatalos személyek megint csodálkozva egymásra néztek. És aztán már kissé vontatottabban hangzik fel az újabb kérdés:

— Hát tudod, hogy milyen súlyos büntetés vár rád?

— Tudom.

— Hát miért nem menekültél? Miért nem utaztál el?

— Nincs hová menekülöm...

— Gyere mutasd meg, hol fekszik az asszonyod?

— Jöjök.

A gyilkos odasietett az ajtóhoz és úgy, ahogy az asszonya megmutatta, udvariasan előre engedte a vendégeket.

— Ott fekszik a díványon...

A meggyilkolt asszony tényleg ott feküdt a díványon. Egy piros plüss takaró volt ráhajtva. Az egyik lába lelógott a díványról, a balkeze is kiállt a takaró alól. Kövér, jól ápolított asszonyi kéz. A gyűrűk még mindig rajta voltak. És amikor az egyik detektív óvatossággal felhajtotta a plüss takarót, a hivatalos személyek önkénytelenül is bátraltak egy lépést. Az áldozat nyakán egy irtózatossébb hely látszott a megalvadt vérfoltokon keresztül.

Nem... ez már nem is seb hely volt, hanem az irtózatossan eltorzult fej szinte teljesen el volt omlasztva a nyaktól.

És vér... vér... mindenütt. A vér végigfolyt a könnyű rózsaszín selyem pongyolán, összegyűlt a perzsaszőnyeges díványon és aztán lecsurgott a dívány alá. A gyilkosság a kora reggeli órákban történt, de itt annyi vér folyt el, hogy a levágott fejű hulla még a késő délutáni órákban is vérzett...

— Hát most gyere ide és mondd el, hogy mi történt közted?

A gyilkos engedelmesen odalépett a büntügyi osztály főnöke elé.

— Nem történt semmi sem, kérem...

— De az isten áldjon meg, hát akkor miért ölted meg ezt az asszonyt?

— Az úgy volt kérem, hogy az asszonyom egész éjszaka nem tudott aludni, mert vesebajos volt, folyton járkált le és fel a szobában, aztán reggel öt órákor engem felkeltett.

De én már úgyis ébren voltam. Teát csináltam neki. Lefeküdt a díványra és kérte, hogy üljek ide mellé, akkor talán el tud aludni. Lefeküdt és én itt ültem ebben a székben. Aztán egyszer csak felálltam, kimentem a konyhába. Elővettem a baltát, amiből tűzfát aprítok és bejöttem a szobába. Az asszonyom még aludt. Felemeltem a baltát és akkor még eszembe jutott, hogy vajon helyesen cselekszem-e? De a balta akkor már lecsúszott. Pontosan a nyakán találtam el.

— Csak egyszer üttél?

— Nem, háromszor. Amikor először olyan jól eltaláltam a nyakát, akkor úgy éreztem, hogy még egyszer rá kell ütnöm, de még élt az asszonyom és a nyakára tette a kezét, ezért véres kérem a másik keze is. És aztán még egyszer rávágtam a nyakára.

— Aztán mit csináltál?

— Nem csináltam semmit sem, kérem. Leültem megint ide a székbe. Ez reggel öt órákor történt és már lehetett tíz óra, amikor eszembe jutott, hogy pakoljak...

— Aztán mit csináltál?

— Lezártam a lakást és a két koffert elvittem egy barátnőmhöz és aztán visszajöttem.

— Amikor mi érkezünk, mit csináltál?

— Éppen teát akarlam melegíteni...

A gyilkos rámosolygott a barátnőjére:

— Hát te is itt vagy? Te szóltál az uraknak?

— Igen, én... te... te gyilkos... hát nem bánod, amit elkövetél?

Könnnyen, majdnem vidáman hangzott a válasz:

— De igen... most már bánom... mégis csak jó asszony volt...

A lélekbuvárak most gondolkozhatnak a Rosetti-utcai gyilkoson, aki mosolygva, szinte derűsen vallja be az utóbbi idők legborzalmasabb gyilkosságát. „Megöltem”, — mondja és kedvesen mosolyog hozzá, mintha valami finom, urias bókot mondott volna.

Farkas Aladár

Karácsonyra hasznos ajándékok vásároljon
Ha Vestis szövetet vesz, kettős örömet szerez

A VESTIS SZÖVET

divatos, jóminőségű és olcsó!

A VESTIS SZÖVET

kitűnő, tartós, elegáns ruhadarabot ad!

Argus reklám

VESTIS Szövetnagytárház

Brassó, Lensor 26

DECEMBER 14.

Vizsgálóbiztos a lónyai telepen

Bukarest, december 12.

A munkaügyi miniszterium Popea munkaügyi vezérinspektort küldte ki a lónyai robbanás felülvizsgálására. A vizsgálat után jelentést kell tennie a miniszteriumnál annak eredményéről.

230 millió a kifizetetlen prémiumok összege

Bukarest, december 12.

A kormány százmillió lejes kölcsönért fordult a Nemzeti Bankhoz abból a célból, hogy az elmaradt exportprémiumokat tovább fizethesse. Mint ismeretes, október 24-ike óta már nem tudták a prémiumokat kiutalni s az elmaradt összeg meghaladja a 230 millió jelt.

December hónapban csak 60 vagon lisztet szállíthatunk Csehszlovákiába

Bukarest, december 12.

A cseh kormány közölte Romániával, hogy december hónapban hatvan vagonban állapította meg azt a lisztkvótát, amelyet Románia Csehszlovákiába bevihet. Idéntettel arra, hogy csupán egyetlen romániai malomnak százötven vagon lisztje hever Pozsonyban, a román kormány kérni fogja a kvótának 200 vagonra való felemelését.

Csak egy kis tévedés

Arad, december 12.

Beszámoltunk már arról, hogy a B. L. leplező cikkeinek hatása alatt az igazságügyi miniszterium Dobrotescu vezérfelügyelő személyében vizsgálóbiztost küldött Aradra a menyházai uradalom felosztásánál elkövetett visszaélések tisztázására.

Alig kezdette meg Dobrotescu vezérfelügyelő a vizsgálatot, máris meglepő és jellemző fordulat állott be a menyházai parcellázás ügyében. Az történt tudniillik, hogy Costa János dr. törvényszéki bíró, az arad megyei agrárkomité elnöke, aki ellen a vizsgálat tulajdonképpen folyik, ma bejelentette Dobrotescu vezérfelügyelőnek a következőket:

A menyházai uradalom felosztásakor csak tévedés történt, amikor Costa János dr., mint a bizottság elnöke magának és a bizottság tagjainak parcellákat osztogatott. A tévedésre azonban rájött és a saját magának kiosztott parcelláit készségesen lemond.

A vizsgálat egyébként folyik. Vajjon milyen eredménnyel végződik, amikor már az első napon is ilyen kis tévedések kerülnek napirendre?

Gummibottal verték szét a bukaresti magánhivatalnokokat

Négy sebesülés, hal leletiróztatás

Bukarest, december 12.

A magánbiztonsági őrök tegnap ismét több, mint ezer főnyi csapatban tüntettek a Sarindar-utcában az áldozati taxák ellen. Innen a királyi palota elé vonultak, ahol azonban váratlanul megjelent a rendőrség és gummibottal szétverte őket.

Georgescu, Münz, Nătescu, Stănculeti és Nicola magánhivatalnokok megsebesültek, hat kollégájukat pedig letartóztatták.

A rendőrség egyidejűleg megszállta a Blănar-utcai otthonukat ahová senkit be nem engedtek.

Rendkívüli minisztertanács a király elnöklete alatt

Hivatalos jelentést nem adtak ki a tárgyalás anyagáról

Bukarest, december 12.

Jorga miniszterelnök szombaton este 7 órára rendkívüli minisztertanácsot hívott össze, amelynek politikai körökben rendkívül súlyos jelentőséget tulajdonítanak.

A minisztertanácsra szóló meghívókat reggel 7 órakor küldötték szét. Megkapták az összes miniszterek, soronkívül megkapta a kamara és a szenátus elnöke is, viszont nem kaptak meghívót az államtitkárok, akik pedig tagjai volnának a minisztertanácsnak.

A minisztertanácsban maga a király fog

elnökölni

s ez is mutatja, hogy valami egészen rendkívüli dologról lesz szó a tanácskozásán. A bukaresti lapok megbízható információi hiányában kétféle lehetőséget vetnek föl. Az egyik szerint a király elnöklete alatt tárgyaló minisztertanács Bethlen volt magyar miniszterelnök temesvári utjánál és audienciájával kapcsolatos kérdésekkel foglalkoznék. Ennél azonban sokkal valószínűbb az a feltevés, amely szerint

Miklós herceg házasságkötésének ügye kerülne meglátogatásra a minisztertanácsban.

Megfagyás fenyegeti az aradi nyugdíjasokat

Mikor szűnik meg ez a szörnyű emberkinzás

Arad, december 12.

Ime: Újabb jelentés arról, hogy a romániai nyugdíjfronton minden megtörténik, csak éppen az nem, aminek történie kellene:

Szombaton reggel körülbelül 400 állami nyugdíjas gyülekezett az aradi pénzügyigazgatóság előtt. A pénzükre hónapok óta hiába váró szerencsétlenek elhatározták, hogy Bárdossy Demeter nyugalmazott ezredes vezetésével küldött-sélegileg keresik fel a vármegyei prefektust, hogy tudomására hozzák:

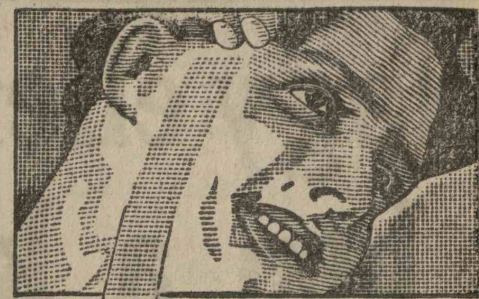
A leírhatatlan nélkülözések és szenvedések után végre döntő lépésre szánják el magukat és egyenesen az uralkodónál tájékoztatják sérelmeiket és borzalmas helyzetüket. Azt is közölni akarták a prefektussal, hogy

a karácsonyi ünnepekre éhhalál és megfagyás veszedelme fenyegeti őket, ha a nyugdíjakat ki nem utalják.

Sőt arról is esett volna néhány szó, hogy a nemzeti parasztpárti kormány ura alá a Madgearu pénzügyminiszter elvette a nyugdíjalap másfélmilliárd lejét s így végeredményben ő az oka a nyugdíjasok nyomorának.

A nyugdíjasok felvonulásának hírére azonban Moga rendőrvezető erős őrsjáratot küldött a pénzügyigazgatóság környékére. A rendőrvezető azután közölte, hogy csak három emberből álló küldöttséget enged a vármegyei prefek-

Használjon Gillette pengét!

Gillette a világ első pengéje és mindig az első

Az új Gillette-penge beletalál a régi és új típusú Gillette-készülékbe

turára, a tömeg azonban nem mozdulhat. A nyugdíjasok azonban ezt a feltételt nem fogadták el és rövidesen azt a határozatot hozták, hogy memorandumukat a vármegyei prefektus megkerülésével egyenesen a királyi kabinetirodához terjesztik fel.

Vajon miért nem csinál már a kormány valamit, hogy megszűnjön ez a szörnyű emberkinzás?

Van-e sajtóellenes rendelet?

Bukarest, december 12.

A Dimineata megdöbbenő sajtóper-tárgyalásról számol be. A lap egyik munkatársa állt ma délelőtt az ilfovi törvényszék előtt, ahol az elnök az adatok felvételezése után egyszerre csak így szólt:

— Gyorsan, gyorsan, pár perc alatt le kell az ügyet tárgyalni!

A jelenlévő közönség és az érdekeltek tiltakozása ellenére a tárgyalást, mintegy statáriális módon, néhány perc alatt folytatták le. A Dimineata tiltakozik az ellen, hogy az alkotmányt rendeleti uton meg lehessen változtatni és megdöbbenéssel szögezi le, hogy a Hamangiu-féle drákói igazságügyi szabályok, a kormány minden cáfolata ellenére, érvényben vannak.

Tőzsde

1931 december. 12

Zürich (nyitás): Berlin 121.40, Amsterdam 207.40, Newyork 513 és egyenlő, London 17.05, Páris 20.17, Milánó 26.42, Prága 15.20, Budapest 90.02 és fél, Belgrád 905, Bukarest 307, Varsó 57.50, Bécs —.

HALLÓ, ITT RÁDIO B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

Hölgyeim és Uraim, közgazdasági élettörténetét olvassa fel „Követelés, mely ő!” című Egy Áldozat.

Ott születtem meg, egy alkonyba hajló téli délutánon egy hirdetési oszlop tövében. A legelső emlékszem átokra születésem legelső részleteire is. „A templom ege ré”, hirdette a plakát és én akkor még nem gondoltam, hogy számomra nomen lesz az omen. Igen, megszületésem előtt egy plakátot olvastam, mely egy pesti művészről pendéglő felhívással is kecsegtetett. Nekem tulajdonképpen ez a pesti művész adott életet, ki nek nevének csengése olyan dinamikájú, mint amikor egy metszett pohár lekoppán az asztalról a szőnyeg mellé és halk pengéssel szétterlik. Ó, halkan pengő nevű közgazdasági anyám!

A felhők a házak tetején ültek és az antenák által felhasított beldőjükből csak úgy omlott a hó.

Szerelmes párok bujtak össze a tündéresen kivilágított kirakatok előtt, szánkok csilingeltek, a gyárak a diadalmas technika dalát dúdalták ki s az élet magasán lobogó lángja körül vidám arcu, sürgő-forgó emberek meleggették a szívüket. Mert születésem, még a normális sorscsapások boldog korszakára esett.

Ott álltam születésem előtt zsebredugott kezekkel egy hirdetési oszlop előtt, titokzatos érzések születtek bennem és valami halk, távoli, ékezmoltalan vágy, közgazdasági szülőanyámmal kapcsolatban... Hetezer lej volt a zsebedben, mellyel egy bankba indultam, hogy tisztelem fejlődő betéttálmányomat szaporítsam. És ezen az utamon állított meg a művész. Megállított és tönkreszült.

Alltam, hullott a hó és a helyárák közt kalandozott réveteg pillantásom.

— Szerpusz, — hallottam.

— Szerpusz, — mondtam felriadva, bizonytalanul.

Somogyi volt. Somogyi volt a PKAÉ-től. Barátom. És cégjegyző. Egy husos, vidám, rozsaszínű feleség, három gyermek, tizenhatezer lej és egy komforttal berendezett lakás tulajdonosa. Kedves, uri, jólszituált fiú. És a hatóerők csodálatos összejárására folytán, a pesti művésznővel öntudatlanul is szoros viszonyban levő emberjegy, mert ő lett a közgazdasági apám.

Lehet, hogy össze-vissza beszélek mindent, de nem csoda. Még e pillanatban nem tudom, hogy milyen halálnemet választok. Lehet, hogy egy óvatlan pillanatban lenyelem a mikrofont. Megpróbálom értelmesen elmondani a dolgokat.

Tehát öttem hatezer lejt a bankba. Ebben az utamban megállított a művész, ki hangyagól végig volt dölve a hirdetési oszlopon. Közben odajött Somogyi. Köszönt és megkérdezte, hogy mit csinálók. Mondom: megyek a bankba, egy kis pénznagot viszek. Erre ő megnakarta az állát és azt mondta: „nézd, öregem, ma huszonkettődik, elsejéig add ide azt a pénzt Neked úgy is mindegy, elsején az lesz az első dolgom, stb. stb...” Há! miért ne adtam volna? Akkor és nekik! Szégyeltem volna oda nem adni. Parancsolj kérlek! Örülök, hogy rendelkezésedre állhatok. Ugyan kérlek, szót sem érdemel...!

És átnyújtottam a ropogásra sikerült ezresek.

És ott, a hóhelyek méla hullása közben, szánksilingelés mellett, zsebredugott kezekkel és egy kezdődő náthával, megszülettem — mint hitelező!

A papám volt Somogyi és a mamám egy pengő nevű pesti színésznő, kit ezután értesíttek, hogy öt perc múlva itt fekszem a studio neszfogó szőnyegén, mikrofonnal a hasam-

ban...!

Születésem első perceiben egy hölgyhöz csatlakoztam, ki egyelőre feledtette velem hitelezői mivoltomat. Abban az időben körülbelül ez a szó fedte emberi minőségemet, hogy: hülye. Mert ha az ember kap egy szerencsés csatlakozást, akkor már menjen el a végállomásig, pláne... de ez már nem ide tartozik.

Somogyival, körülbelül három hónapos koromban találkoztam és pedig egy közgazdasági lap hasábjain és olyan formában, hogy a neve azok közt volt felsorolva, kiket a cég leélt. Ezt a „leélt” szót nem értettem és az a nő, akitől születésem után nemsokára találkoztam, éppen egy másik szakaszba szállt át s így nem volt, akitől megkérdezzem. Mert az a nő mindent tudott. Nem csoda. Beutazta a félvilágot.

Később Somogyival, a papámmal, személyesen is találkoztam. Rohant. Megdicsérte az arcsínemet, megrázta a kezemet, futólag említette a súlyosbodó gazdasági viszonyokat és mondott két skót-piccet. Ha vissza gondolok, feledtetni akart velem valamit. A világon levő többi sextillió dologról nem beszélt. Így az én hatezer lejéről sem. A papa egy kicsit feledékeny, állapítottam meg és elmentem a bankba, hogy egy kis pénzt vegyek ki. Ekkor már nyolchónapos, erőteljes hitelező voltam.

Másfél éves koromban megtudtam, mi az a leéltetés. A papámnak hírért sem hallottam. Állítólag valami könyvekben utazott. A feleségét futólag láttam. Kevésbé husos volt, kevésbé vidám, kevésbé rozsaszínű és — nem fogadta a köszönésemet. Némelyek szerint azt állította, hogy az én hitelezői mivoltom, jobban mondom: az általam kölcsönadott hatezer lej volt az oka, hogy az ura oda züllött, hogy most irodalommal kénytelen foglalkoznia.

Kéleves koromban már a kofferimeket adogattam el, mikor először kértem a papámtól a pénzem. A Somogyi papám, valami sajnálkozással vegyes csodálkozással nézett rám:

— A pénzedet? — kérdezte és szemében oa-

lami ószes tűz lángja gyúlt, majd kialudt és csendesen, tompán, majdnem zokogva mondotta:

— Szóval: a pénzedet... Engem az emberek már ki sem rugnak a könyvekkel, hanem orvosokhoz utasítanak és... és te a pénzedet akarod... A fiamnak a fuszkelemből csinált a nőm télikabátot és... és te a pénzedet akarod. A végrehajtó hozzám vezette be a telefonját és... és te a pénzedet akarod. A feleségem csak azért él, mert nincs pénze egy struccotlás revolverre és... és te képes vagy a pénzedet akarni...

Nem folytathatta, a kezéhez kaptam és megcsókoltam: Bocsáss meg, — dadogtam és elmentem egy népkonyhára, mert már három napja nem ettem.

A népkonyhai ebédből rövidesen kigyógyultam, de nem mertem arra felé járni, amerre a papámat sejtettem. Állandóan magam előtt láttam szomorú szemrehányó pillantását, mely különösen az éji órákban üldözött.

Levelet írtam neki, melyben kértem, hogy bocsásson meg és a hatezer lejemmel ne törődjön.

Válaszában úgy szólított, hogy: „csirkefogó” és életveszélyes fenyegetésekkel illetett.

Hároméves hitelező koromban fájó szívvel elbujdostam szülővárosomból, a papám haragja elől.

Sírtam, rimámkodtam, könyörgöttem neki. Ó, a köszívű papa! Hallani sem akart arról, hogy elengedje a hatezer lejemet!!! Nem használt semmi, bujdosom, szegyenkeztem, az emberek röhögtek és ujjal mutattak rám... Eh, hát legyen vége...

Hölgyeim és Uraim, az üzenzavarért bocsánatukat kérjük, a hitelező ur tényleg lenyelte a mikrofont. Elmondta és igazolta: „A követelés, mely ő!” című novelláját. A halál oka Somogyi: a köszívű adós, ki minden főnyörge ellenére, halálba üldözte hitelezőjét, azzal, hogy nem akarta elengedni azt a hatezer lejt, mellyel tartozott!

Nagy ellenzéki diadal, amelyben a kormányt ünneplik

Addig birkóztak a tanítói fizetések miatt, amíg összeölelkeznek – Ezután is egészben az állam fizeti a tanítókat

Bukarest, december 12.

Bátran drámainak mondható vita és az egységfrontba tömörült ellenzékkel való szíves és szíves találkozás után a kormány péntek esti ülésén visszavonta azt a törvényjavaslatát, amely akként akarta módosítani az elemi oktatásról szóló törvényt, hogy az állami tanítói kar fizetésének a felét, több, mint egy milliárd lejt, újévtől kezdve a megyék és községek kötelesek előteremteni. Visszavonta, mert nyilvánvalóan látszott, hogy amennyiben kabinetkérdést csinál az ügyből és a szavazásig erőszakolja, elveszti a csatát. Ezáltal ugyanis nem csupán az ellenzékkel állott szemben, hanem a többségnek a tanterület-hez tartozó csoportjával is, amely szintén azt az álláspontot tette magáévá, hogy ha ezt a megyékre és községekre hárítanák, az állami tanítóság fizetése nem volna biztosítva s általában veszély fenyegette volna a népiskolai oktatást.

SZIKLATOMB HELYETT – GÖRÖNGY

Az általános költségvetést sikerült a kormánynak különösebb nehézségek nélkül keresztül vinnie. A csütörtök esti ülésen 131 képviselővel szemben mindössze 11 szavazott ellene, nagyrészt a szociáldemokraták, akik súlyt helyeztek erre.

A liberálisok, nemzeti parasztpárt és az ellenzék többi része egyszerűen nem vett részt a szavazásban.

A költségvetés helyett minden figyelmüket

és ellenállásukat a tanítói fizetések kérdésére összpontosították, minthogy ez sokkal jobb lehetőséget nyújtott a kormány pozíciójának a megerősítésére, hiszen saját táborának egy része is a kabinet ellen fordult.

Ha ezzel a közel ötvenezer tanítót érdeklő problémával kapcsolatban került volna sor népszavazásra, kétségtelenül leterítették volna Jorga és Argetoianu uralmát, amelyet amugyis csak az a tény tart, hogy az adott helyzetben nincs más hivatottabb a hatalomra.

Amikor azonban már-már a rohamig jutottak a fejlemények, a kormány gyors elhatározással beadta a derekát. Argetoianunak a nagy főrendezőnek a javaslatára a pártok képviselőiből szűk bizottság tilt össze, hogy megtalálják a megoldást. A bizottságban Jorga miniszterelnökön és Argetoianu pénzügyminiszteren kívül a nemzeti parasztpárt részéről Armand Calinescu, Bratianu György pártja nevében Constantinescu-Bordeni és Lupu vettek részt. Nem telt bele egy negyed óra s máris összehoztak 800 milliót abból a milliárdból, amellyel a községeknek és megyéknek kellett volna hozzájárulniuk az állami tanterület fizetéséhez. Elvették 300 milliót a közegészségügyi minisztérium költségvetéséből, amelyet Cantacuzino miniszter követelésére ugyis éppen most emeltek fel 500 millióval, ugyanennyit a megyei és községi alapról, 200 milliót pedig a rendkívüli hitelekbe állított 500 millióból s ezzel egy csapásra kettévágták a csomót, amelyet három ülésen át bogyogtattak.

Váratlan „happy end”

Egyszerre felenyhült a feszültség, amelyből a vérmesebbek egy félórával előbb a kormányválság kirobbanását várták. Jött az izgalmas tanító-dráma happy end-es fináléja, a tabló...

Az állami iskolai tanítók ezután is az államtól kapják a fizetésüket, az állami költségvetésből. Tehát nincs veszélyben az elvesszettnek hitt paradicsom.

S hogy a happy end teljes legyen, Jorga miniszterelnök és közoktatásiügyi miniszter emelkedett hangulataiban nyújtott békejobbot a többségbe került ellenzéknek.

— Nincs győző és nincs legyőzött, éljen a tanítóság!

Kormányválság helyett ünneplés robbant

Osztozkodás a kettős győzelmen

De azért a folyosón egyaránt győztesként verte a mellét úgy a kormánypárt, mint az ellenzék.

— Megbuktattuk volna a kormányt, ha nem enged, — hangzottatták diadalittasan az ellenzékiek. Arról azonban most már bőlesen hallgattak, hogy alig egy órával előbb,

amikor Jorga ápertén feltette nekik a kérdést, kormánybuktatásra akarják-e felhasználni a tanítói fizetések ügyét és, ha igen, melyik ellenzéki párt vállalja helyette a kormányzást, szinte kétségbeesetten tiltakoztak a feltevés ellen.

Mi több, csaknem elutasítás nélkül nyeltek le ezzel összefüggésben Jorgának azt a megállapítást is, hogy már csak azért sem távozik, mert nincs ki leváltása a hatalmon és vállalja helyette a helyzet felelősségét.

Igen, az ellenzék most elvitathatatlanul megbuktathatta, helyesebben leszavazhatta volna a kormányt, de minden jel arra mutat, hogy igazában nem is akarta, vagy nem merle

Beírta azzal, hogy visszavonulásra kényszerítette, bár ebben a sikerben orcszlánrésze,

ki. Valósággal versengtek az ellenzéki pártok, hogy égis magasztalják a kormány megértését, nagylelkűségét s biztositását, miszerint az ilyen általános érdekű kérdésekben mindenkor számíthat lojális együttműködésükre. A nemzeti parasztpárti Mihailache, az averscánu Trancu-Iasi, a liberális Victor Antonescu, Cuza, Lupu és a gheorghista Constantinescu-Bordeni, egybehangzóan ünnepelték a kormányt. Szinte komikus volt már, amint egymásután hajtogatták az elismerés zászlaját Jorga, sőt Argetoianu előtt, aki kajánul mosolygott, mintha meglepően jól sikerült volna egy politikai manőver. Meg kell adni, az pompásan sikerült; már amennyiben valóban az volt...

AMIT UTÁNA MONDANAK

Érthető ezek után, hogy a kormánypárt mindezek ellenére, talán még jobban triumfál, mint az ellenzék. Különösen Argetoianu és Jorga közvetlen hívei.

— Nem történt semmi különös, — mondotta az egyik kormánypárti korifeus, — csak az hogy Argetoianu taktikája fényesen bevált. Attól tartott ugyanis komolyan, hogy a költségvetés kerül veszélybe, ha nem tereli el róla a figyelmet ezzel a tanító-problémával. Ez hát csatákat olt az ellenzék részére. Nesztek ez jó, finom, népszerű vesszőparipa. Lovagoltok ezen a nagyjók a költségvetést s az ellenzék beugrott. A költségvetés ellen csak tizenegyen szavaztak: mindenki a tanítók megmentése terén sietett érdemeket szerezni magának.

— Mert azt csak nem gondolhatja senki, hogy a tanítók fele-fizetését tényleg kétségessé akarta tenni éppen Jorgának, a nemzeti nagy tanítójának a kormánya, s éppen őket akarta kíméletlenül kidobni az állami költségvetésből, a falusi pénztárak kénye-kedvére? Argetoianu minden hájjal megken politikusi s ez alkalommal is sokat kért, hogy nagy kegyesen engedessen. S lássák, minden jó, ha a vége jó...

Szóval, a „beavatott többségiek” úgy állítják be a dolgot, hogy előre megrendezett volt az egész színjáték.

A kormány „csak” módot adott az ellenzéknek, hogy kifussa magát egy részletkérdésben, ráadásul nagylelkűsködött is s negyeredményben elérte azt, hogy ünneplettette magát az ellenzékkel.

A kecske is jóllakott, a káposzta is megmaradt. Az ellenzék megszabadult attól a kényes feladattól, hogy népszavazással kelljen állást foglalnia a büdzsé kérdésében, a kormány pedig végül is szép simán tető alá juttatta az ülészak legfontosabb törvényét.

Politizálódik a szakértők kormánya

Akárhogy nézzük is azonban a péntek esti tragikomédia kimenetelét, az bizonyos, hogy az ellenzék mégis képes befolyásolni a kormányt, legalább is abban a mértékben, a mennyiben utóbbi elkerülhetetlennek látja ezt a feszültség és kenyértörés elkerülése céljából.

Vitán felül áll, hogy az ellenzéknek sikerült megtörnie némileg a kormány autoritását, — vagy hogy úgy mondjuk: diktatórikus — hajlamait és eredeti följényskedését.

Goga esütörtöki beszéde éppen segvélmezetten tartózkodó bírálatával, véglegessé tette azt a felismerést, hogy

a kormány csak akkor maradhat tartósabban, ha levetkezi „technikai”, szakértői, vagy hivatalnok-jellegét és ugyanilyen mértékben „politizálódik”.

Ma már kormánykörökben is nyíltan beszélnek arról, hogy a parlament karácsonyi vakációjának a vége előtt a Jorga-Argetoianu-kabinet feltétlenül átmeny az eddig is em-

Xeresi bor, vagy csukamájolaj?
melyik a jobbízű?

Ha Önnek, vagy gyermekeinek csukamájolajat kell szedni, ne felejtsek el, hogy az

ELIXIR PANGADUINE

a legfinomabb tokhal-máj kivonatból készült, íze elsőrendű. A csukamájolaj minden hatásával rendelkezik és négyszer olyan erős!

Kapható gyógyszerlármában és drogériákban

az általános költségvetést, amely legkisebb feladata volt.

Tényleg nehéz hát eldönteni, ki lett a győztes. A kormány ravaszul kitérte karjait a látszólag támadó ellenzék előtt s ez árulta, hogy beleveheti magát — érzélgős ölelésre.

legetti gyökereis étszervezésen. Kiesnek a kormányból a tulajdonképpeni „szakértők” s kisebb-nagyobb párcsoportokkal a hátuk mögött, politikusok kerülnek a helyükbe.

Ennek a pálfordulásnak a során minden valószínűség szerint elsősorban éppen Goga, aztán a többséghez tartozó Petrovici, volt közoktatásiügyi miniszter, Lupu és egy gheorghista számíthatnak tárcára.

Vannak, akik azt sem tartják kizártnak, hogy Mihailache is komolyan kombinációba jön akkorra.

A parlamenti tanító-dráma, akár merre rendezett volt, akár rögtönzött, mindenesetre fordulópontra jelent a kormány sorsának további alakulása tekintetében. Megmutatta egyrészt azt, hogy tiszta, egy-pártos kormánnyal a közel jövőben nem lehet számolni másrészt viszont, hogy a jelenlegi kormány kénytelen, vagy akár is engedményeket tenni az ellenzéknek s ezzel a félpolitikai színezetnek a megnyerése érdekében.

(K)

HOOVER:

Ha nem sietnek Németországhoz segítségére, az összeomlás elkerülhetetlen

Borah szenátor újabb szenzációs nyilatkozata

Washington, december 12.

Az amerikai parlament ma megkezdte a vitát a Hoover-moratórium felett. A felszólalók közül mellette foglalnak állást a republikánusok, ellene a demokráták. Az ülésen megjelent maga Hoover is, aki a sajtó számára nyilatkozatot adott, amelyben kijelenti, hogy

abban az esetben, ha Németországnak nem sietnek segítségére, úgy összeomlása elkerülhetetlen.

Németország egy vulkánon táncol és sorsdöntő óráit éli.

Borah szenátor ezzel szemben ellentétben a Hoover-moratórium meghosszabbítását, vagy a háborús adósságok revízióját, még pedig a szenzációs indokollással, hogy

Európa mindezekig nem használta fel az alkalmat, hogy revideálja azokat a kérdéseket, amelyek a gazdasági felépítésének a valóságban útját állják.

Borah itt nyilvánvalólag a békeszerződések revíziójára céloz, amelynek szükségességét tudvalevőleg Lavallal való találkozásakor is hangsúlyozta.

Ismét kormányválság-hírek terjedtek el tegnap Budapesten

Gróf Károlyi Gyula programja

Budapest, december 12.

A parlament folyosóin tegnap kormányválságról szóló hírek terjedtek el. A képviselők soraiban olyan híreket kolportáltak, hogy

a nyugdíjcsökkentés terve megingatná a kormány helyzetét.

A híresztelésekkel szemben azonban illetékesek kijelentik, hogy a párt tagjai továbbra is a kormány mögött állanak.

Egyébként délelőtt gróf Károlyi Gyula miniszterelnök fogadott több egységespárti képviselőt, akik kifejtették előtte a gazdasági és pénzügyi rekonstrukcióhoz szükséges előfeltételeket. Szó került a Nemzeti Bank kamatláb- és devizapolitikájáról is.

Este azután az egységespárt értekezletet tartott, amelyen Károlyi bejelentette,

hogy január közepére összehívja a Házát, addigra a bizottságok elkészülnek javaslattervezeteikkel. A kormányprogram általában három célkitűzésben foglalható össze:

1. A gazdasági élet fejlődésének biztosítása,
2. a magyarországi hitellet megóvása,
3. a pengő vásárlóerejének fenntartása és az infláció elkerülése.

Mindezek között legfontosabb természetesen az árami háztartás egyensúlyának fenntartása.

Az egységespárt esti értekezletén a kormányválságról szóló hírek elvezettek jelentőségüket, amennyiben Károlyi programja teljesen megnyugtatta a párhíveket. Az értekezlet végén a párt bizalmat szavazott gróf Károlyi Gyulának.

Ha utazni akar, miért fu kos Ön 100 felé, amikor egy utban

ARONSOHN

menefegyrodában

a fő éren megszerezeti ut evölét, vizumot, vasúti jegyet, kedvezményeket, vásárlgazo ványoka, utleirások és va'utát

Hírek

Téli-vízió

Bár hōban járunk bokáig,
Nem tart már a tél sokáig!
Szemem pénzürcüm kutatja,
Mely a hó végét mutatja!

Télen ijesztő a krízis,
Példa rá a folyóniz is...
Teljesen megáll az agy ott,
Nem bolt és mégis befagyott!

Fehérő most minden berek,
Az udvaron hőemberek.
Előttük derűsen állunk,
Ilyen a „lélibáb” nálunk!

Annyit jegyzek meg csak még én,
Pont hegyel a mondat végén,
Am én logikusabb leszek,
Ide is fagyponot teszek!

NEMES FERENC

— Spanyolország ünnepli első elnökét. Madridból jelentik: Alcalá Zamora, akit a spanyol köztársaság csüörtörökön választott meg végleges elnökének, pén-
tek délután tette le esküjét a nemzetgyű-
lésen. Az új elnök, miután Alfonz volt
spanyol király lakosztályát birtokába
vette, a palota erkélyéről végignézte a
csapatok felvonulását, amelyet a zászló-
diszba öltözött városon keresztül ren-
deztek.

— Korcsolyaverseny a befagyott Gyil-
koston. Tudósítók jelentik: A gergyó-
szentmiklósi korcsolyaegyesület nem
mindennapi sportünnepré szerez lehe-
tőséget: a befagyott csodaszép Gyilkoston
egész hétig tartó korcsolyaversenyt ren-
dez karácsonytól ujévig. A versenyt, il-
letve tréninget Somody András dr., ko-
lozsvári tréner és többszörös korcsolya-
bajnok vezeti. A már jelentkezett részt-
vevők között vannak Beke és Horosz or-
szágos bajnokok is. A rendkívüli sport-
esemény iránt széles körökben nagy ér-
deklődés nyilvánul meg.

— Milyen idő lesz? A budapesti mete-
orológiai intézet jelentése szerint válto-
zóan felhős, kisebb havazások várhatók.
Távolabbi kilátások: vasárnapra virradó
éjjel a lehülés csökkenése várható.

— Szervezett tolvajbandát fogott a
csikszerepai rendőrség. Tudósítók je-
lentik: Kétségtelenül a nagy nyomorúság
számájára írható az is, hogy a vásári
tolvajok száma hihetetlenül elszaporod-
ott. A csikszerepai rendőrség a hétvégén
a megállapított tolvajbandát elfogatta.
A nyomozás irányítását s rövidesen sike-
rült is a 8 tagból álló szervezett tolvaj-
bandát lefűlelnie. A nyolc közül hétnek
a személyazonosságát a rendőrségi nyil-
vántartó könyvekből rövid uton sikerült
megállapítani, mert valamennyiüket kö-
rözi valamelyik nagyobb városi rendőrség.
A névsor a következő: Bódi József,
Baumzweig, Ábrahám, Roman Ádám,
Gábor Maria, Flor Marcell, Ruzsa Zsu-
zanna és Roman Anna.

— Hat hónap óta egy garast sem kap-
tak Kisküküllőmegye nyugdíjasai. Tudó-
sítók jelentik: Kisküküllőmegye nyugdí-
jasszövetségének az elnöke, Stojan, nyu-
galmozott tanfelügyelő terjedelmes me-
morandummal fordult Moldovan prefek-
tushoz. A memorandum keserű szavakkal
panaszolja fel, hogy a vármegye nyugdí-
jasai hat hónap óta egyetlen garast sem

kaptak s így a karácsonyi ünnepek előtt
a legnagyobb nyomorban vannak. Az
állami nyugdíjasok aránylag kedvezőbb
helyzetben vannak, mert a szeptemberi
nyugdíjukat legalább felvehették. Mol-
dovan prefektus ígéretet tett, hogy min-
dent elkövet annak érdekében, hogy a
megye nyugdíjasai karácsonyra legalább
részben kapják meg azt a pénzt, amire
hat hónap óta várnak.

STARACE

a fasisztapárt új vezértükára, aki még
külsőben is hasonlít Mussolinire.

— Döntött a bíróság: a malacpörkölt
megéri a 25 lejt. Dicsőszentmártonból je-
lenti tudósítók: A dicsőszentmártoni já-
rásbírószék rendkívül érdekes ügyben
hozott ítéletet. A napokban Rössler Jenő
vendéglőshöz beállított egy kései vendég
és malacpörköltet kért. A vendéglős a
pörköltért 25 lejt számított fel, ami mód-
felett elkésértette a vendéget s árdrági-
tás címén fel is jelentette a vendéglőst. A
tárgyaláson a vendéglős azzal védeke-
zett, hogy a malac, éppenugy, mint a bá-
rány is, szezoncikk. Az ármaximálás
nem is terjed ki se a malacra, se a bá-
rányra. A járásbírószék a vendéglős ér-
velését elfogadta és felmentette őt az ár-
drágítás vádjáról. Az ítélet a vendég-
lősök körében nagy örömet keltett. A kö-
zönség körében nem.

— Fa-vakáció. Tudósítók jelentik:
Egy körrendelet értelmé szerint az idén
nagyobb karácsonyi vakációt adnak a
növendékeknek általános takarékosági
szempontból. Egyes felekezeti intézetek-
nél már is kihirdették a fuvakációt, a
mely dec. 19-től febr. 1-ig tart.

— Két házat gyújtottak fel bosszúból
Marosmegyében. Marosvécs marosme-
gyei községben. Tolati József gazda, aki
régén rossz viszonyban áll szomszédjá-
val, bosszúból felgyújtotta Suly Károly
házát, amely porig égett. A kár 20 ezer
lejt. — Galambad községben pedig Bará-
tos Károly házat szintén bosszúból egy
10 éves fia, a gazda elbocsátott béresének
fia gyújtotta fel. Mindkét tettest letar-
toztatta a csendőrség és megindult elle-
nük az eljárás.

— Az ügyészség felfolyamodással élt a
magyar nuccsisták szabadlőbra helyezé-
se ellen. Budanestről jelentik: A nuccs-
isták ügyében hozott vizsgálóbírói döntés
felfolyamodásával pénteken készült el
az ügyészség. A felfolyamodás valamennyi
letartóztatottal szemben fenntartja a
lázadás vádját.

— Elvesztett november hó 29-én a Redoute,
vagy az Astra mozgóban egy Tamás Gy. név-
vel jegyzett zsebnotez. fontos jegyzetekkel
A megtaláló kéri, jutalom ellenében adja
át tulajdonosának, Brassó, Str. Nic. Jorga 16
sz. alatt. (be)

Ingyen küldöm
szőlőoltvány és gyümölcsfa
Aranykézemet,
mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden
szőlőoltványra névvel megjelölt tanácsokat tar-
almaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt
vagy bármilyen-fajtát, míg át nem olvassa szőlő-
szeli útmutatómat. Cím:
I. Szűcs szőlőtelep, Dicső (Júd. Bihor) No. 32.

Astra (Apolló) Mozzó BRASSÓ

Pénteken hallatlan sikerrel futott!

A leánykereskedők

(Táncosnők kerestetnek Délamerikában)

című film. — Ritkán látható egy film, mely oly hűen és a valóságnak meg-
felelően mutatná azt a harcot, melyet a világ összes államai folytatnak az élő bus ke-
reskedőivel szemben.

Az Astra mozgó szerződtette Erelly asszonyt és társát, hogy a felvonásközökben
mond a nekünk élményeit, — hogyan vitték el Lipcséből és hogyan szabadult meg az
élő bus kereskedők karmaiból.

Az Astra mozgó nagy áldozatok árán leekét óhajt adni a fiatal leányoknak, hogy
védekezzenek a leánykereskedők fondorlatai ellen.

A film még vetítésre kerül december 12, 13, 14 és 15-én, hogy egész Brassó közön-
sége láthassa.

Helyárak: 15, 20, 25, 30 és 35 lejt.

BRASSÓ

— Vasvillákkal és kaszákkal támadták
a végrehajtókra egy marosmegyei falu-
ban. Tudósítók jelentik: Hodak maros-
megyei községben két csendőrről mentek
ki az adóvégrehajtók, adót inkasszálni.
Amikor a falu egy szűk katlanjához ér-
keztek a végrehajtók, Pop Demeter, Pop
Florea, Pop Vasile, Feier Florea és Feier
Simion gazdák vasvillákat és kaszákat
vettek elő és azzal fenyegették meg az
adóvégrehajtókat, hogy megölnek őket, ha
nem hagyják el rögtön a falut. Az adó-
végrehajtók a közeli faluba tértek visz-
sza megerősítésért és a kibővített csend-
őri felkészültség letartóztatta az öt gaz-
dát, akiket ma beszállítottak a marosvá-
sárhelyi ügyészségre.

— Holnap rendeleti uton életbe lép az
új magyar nyugdíjtörvény. Budapestről
jelentik: A kormány holnap rendeleti
uton életbelépteti az új nyugdíjtörvényt,
amely a nyugdíjat tudvaevőleg leszállít-
ja. Szó van ezenkívül arról, hogy fel-
emelik a közlekedési és rádióadót.

— Egy marosvásárhelyi orvos sikerei.
Marosvásárhelyi tudósítók jelentik: Né-
hány héttel ezelőtt számoltunk be arról,
hogy Blatt Miklós dr. egyetemi magánta-
nárt, a közsérmert és általános megbecsü-
lésnek örvendő marosvásárhelyi orvost
rendkívül értékes megtiszteltetés és elis-
merés érte, amikor a Berliini „Kaiser
Wilhelm Institut für Biologie”, Európa
egyik legnagyobb és legkomolyabb ku-
tató intézete meghívta szemáttiteltetés ki-
sérleteinek folytatására. Blatt professzor
most újabb kitüntetés érte, mert berliini
tartózkodása alatt távirati értesítést ka-
pott a román királyi udvarmesteri hiva-
taltól, hogy azonnal utazzék Bukarestbe.
A fiatal marosvásárhelyi orvosprofesz-
szort azért hívták a román fővárosba,
hogy Elena hercegnőt és György görög
exkirályt vegye kezelés alá. Blatt dr.
meghívását azért könyveljük el őszinte
örömmel, mert az őt ért kitüntető bizalom
közvetve az erdélyi kisebbségi kulturá-
nak is szól, amelynek létezését és jogos-
ságát a sivár politikai harcokban követ-
kezetesen elvitatják.

— KUNCZ ALADAR, a nemrég elhunyt
erdélyi magyar író Fekete kolostor c. művé-
vel világirodalmi sikert aratott. A 2 kötetes
regény 3-ik kiadásban jelent meg az Athe-
neumnál, izléses kivitelben. Ára 300 lejt. Ka-
pható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— ELOFIZETŐINK kísérjük figyelemmel a
címkejükön feltüntetett lejáratot A lap za-
vartalan expedíálása érdekében gondoskodja-
nak idejében a lejárt előfizetés megújításáról
s ha akár póstán, akár megbízottunk útján
megújították az előfizetést, figyeljék meg,
hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a
címkén. Ellenkező ese ben közvetlenül a ki-
adóhivatalban kell reklamálni.

— BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Bentia v.
közkórházi orvos, gyakorlóorvos és bőrgyó-
gyász, (spec a budapesti, gráci és berliini
egyetemen), Brassó, Mester-utca 11. (Bolo-
nya) sz. alatti házában új rendelőt nyitott.
Rendelés: belső, sebési, női, bőr és nemi
(vér) betegnek, naponta 11—1 és 3—5-ig.

— Agy- és szívérelmeszesedésben szen-
vedő egyéneknek a természetes „Ferenc
József” keserűviz megbecsülhetetlen szol-
gálatot tesz azáltal, hogy a beltartalmat
kiméletesen távolítja el. Tudományos
tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy
a Ferenc József viz számos féloldali hü-
désben fekvő betegségnél is megtette a
kellő hatást s így nagy megkönnyebbü-
lest okozott. A Ferenc József keserűviz
gyógyszertárakban, drogériákban és fü-
szerüzletekben kapható.

— GRAFOLÓGIAI TANFOLYAM BRAS-
SÓBAN, F. HÓ 19-TŐL. Nincs többé szerelmi
csalódás, üzleti vesztetés, bosszúság alkalma-
zattal, mert bárki könnyen megtanulhatja az
ő érdekű egyének írásából a jellem megál-
lapítását. Szórakoztató tanítási módszer, mér-
sékelt árak. Hat hetes, vagy három hónapos
kurzusok. Schneider Józsa, Fekete-utca 45.

Lakk- és festékvár keres iól bevezetett
proviziós utazót
Brassó Fogaras, Szeben, Kis és Nagyküllő
Csik, Udvarhely és Háromszék vármeg-
yékre — Állatokat SZAKKEDZETI”
jelölés RUDOLF MOSSE Cui továbbír

Kedvező tőkebefektetés

A Korona-szálloda részvénytársaság Brassó, 1931 december hó 5-én
megtartott közgyűlésén, 6%-os adómentes elsőbbségi kötvények kibocsá-
tását határozta el 5%-os kisorselési prámiummal.

A kibocsátás 1200 drb egyenként 5000 Lei összegű kötvényből
áll. A kötvények névre szólók.

A jegyzés a Korona szálló R.-t. irodájában történik, ahol a szük-
séges aláírási izek a közelebbi feltételekkel fel vannak fektetve:

A jegyzéssel egyidejűleg a jegyzett kötvények névértékének 30%-a
nyugta ellenében készpénzben lefizetendő. A lemmaradó 70%-két rész-
letben és pedig 35 o 1932 január 15-én és 35% 1932 február 15 én befize-
tendő. Az utolsó részlet lefizetése alkalmával az eredeti elsőbbségi kötvé-
nyek az illetőknek kiadának.

Az illetőknek a lefizetés napjától kezdődőleg 6%-al ka-
matoztatnak.

Ezen 6%-os elsőbbségi kötvények jegyzésének határideje
1931 évi december hó 23 án déli 12 óra.

Korona-szálloda Részvénytársaság
BRASSÓ.

2 UJ MODELL

Allegro

Egy aparátusban egyesítve fenőkö és,
lehuzóbör. Feni egy és két oldalon a
pengéket.

Biztosítja a tökéletes beretvalkozást.

Nikkelezve Lei 600
Oxidált Lei 400.

Nagy tökéletesítés

A fenőköre és lehuzóböre beallított
fenőtest (penge) villam gyorsan forog.
Kapható készen és más szakmabeli
üzletekben. Díjmentes prospektusokat

Küld a vezérképviselő: C. I. C.

Str. Emancipată 5. Bucuresti

— A düsseldorfi tömeggyilkos, Kürten
Péter esete inspirálta annak a monu-
mentális bűnügyi slágerfilmnek megál-
kotását, amelyet Fritz Lang, a legzenia-
lisabb filmrendező csinált Thea von Har-
bou író regényéből. A filmcenzura
csak egy „M” betűvel engedte meg a
film címét. A világszenzációt, a legérdek-
feszítőbb filmsláger „M” ma szombattól
mutatja be a Modern Mozzó.

- 1 nagy National Registrir-Kassa 9 eladónak,
5 évi garantával.
- 1 írógép Yost 15
- 1 Roederthal sokszorosító lapos nyomással,
gazdag betűanyaggal.
- 1 komplett villanyvilágítási készülék: 1 Ben-
zinmotor Fross-Büssing 36-38 PS. 1 Dinamo
220 Volt 48 Ampér. 1 Reostat. 1 kapcsol-
tábla. 1 kipuffogó edény és ezen kívül 1
Dinamó A. E. G. 110 Volt 60 Ampér.

Minden teljesen jó állapotban, olcsón eladó

Lang, Rosen'hal & Palmher
cégnél.

Autovásár

Danek H. Brassó

Telefon 656 Hosszu-u. 14. Telefon 656

Automobi. alkalmi vételek:

- Ford Coupé új típus Lei 45.000
- Citroen C. 6. majdnem új „ 65.000
(takarékkönyv ellenében is)
- Fia 509 üzemképes „ 10.000
- Chewrolet 1928 „ 50.000
- Hotkiss 4—6 üléses „ 25.000
- Fiat 509 mintha új „ 45.000
- Chewrolet 1929 „ 45.000
- Wanderer 4 henger, 2 ülés,
kifogástalan állapotban Lei 15.000
- Lancia Lamda 4 üléses „ 100.000
stb.

Megtekinthetők Hosszu-u. 14

Jutányos csukott kocsik kerestetnek.

Kuncz Aladár „Fekete Kolostor”-a a párisi sajtóban

Páris, december 12.

Bizonyára érdekli Erdély irodalmi köreit, hogy a francia sajtó több ízben megemlékezett Kuncz Aladár „Fekete Kolostor”-áról, sőt az utolsó hetekben a legtekintélyesebb irodalmi hetilap, a „Nouvel le Littéraire”, valamint a „Le Soir” című napilap, hosszú cikkekben tárgyalja a „Fekete Kolostort”.

Bár a könyv témájánál fogva is belevág a franciák nemzeti érzékenységébe, mégis érdeme szerint foglalkoznak vele. — Gyomai Imréné, az erdélyi származású, Párisban élő tehetséges írónak érdeme, hogy Kuncz Aladár könyvére felhívta a figyelmet.

Gyomainak múlt évben francia nyelven megjelent háborús regénye a „Refoulement”, nemcsak könyv, de irodalmi siker is volt, amennyiben a kritika legteljesebb dicséretével találkozott. Így hát Gyomai neve nem ismeretlen és ha a legelőkelőbb irodalmi lapban ő prezentál magyar író, annak tagadhatatlanul visszhangja van. Már is szó esik a „Fekete Kolostor”-nak francia fordításáról.

Sokan talán úgy érzik, hogy Kuncz Aladár könyve, melyben internáltsága öt szomorú, keserű, drámain komor éveit írta le, vándírat a franciák ellen, de Gyomai megmagyarázza: „...nem, Kuncz Aladár tollát nem a gyűlölet, nem a kegyetlenség irányította. Ellenkezőleg, valami végtelen felülemelkedés jellemzi a könyvet. A sergenter Guillaune és Georges káplár alakjai egyszerűségükben az emberi összetartást szimbolizálják, amelyben Kuncz Aladár soha nem szűnt meg hinni...”

És mert Franciaországban, a „Király-rikkanások”, a „Tűzkeresztesek” és egyéb nacionalista tulzókban kívül, sok a felvilágosodott, liberális és az általános emberi érzéstől áthatott olvasó, Kuncz Aladár „Fekete Kolostor”-ában az irodalmi értéket és az érzéskészlet finomságát fogják látni.

Van még valami tragikus apropója ennek a könyvnek. Amikor Kuncz Aladár befejezte művét, amelyben felidézte Noirmoutier, az Óceánparti internált tábor „Fekete Kolostor”-át, pár napra reá történt a „Saint Philbert” hajó katasztrófája Noirmoutier környékén, ahol hatváz ember lelte borzalmas halálát.

A sors különös játéka volt ez. Szegény Kuncz Aladár, a francia kultúra rajongója és mártírja pedig megérdemli, hogy szomorú emléke francia lelkekben is visszhangot keltsen.

CSAK IZLESTELENSÉG. A francia kamarában szóba került Magyarország pénzügyi helyzete és a referátum folyamán Laval miniszterelnök megemlékezett Bethlen István nevét is, aki szerint, már Laval szerint, korrekt magatartást tanúsított. Erről az érdekes eseményről megemlékezik a Kronstädter Zeitung is és a Bethlen neve mellé zárjelben odabiggyeszti: „A frankhamisító”.

Laval — úgy látszik — még Windischgrätznek is megbocsátotta azt az otromba politikai hóbortot, aki csinálta, lapársunk már nem ilyen kegyes és Bethlennek sem irgalmaz, akiknek a legkellemetlenebb volt az egész frankhistória.

Mit mondjunk erre a könnyed és stílustalan fölényre? Büntetőjogi minősítés alapján rágalomnak hívják ezt az otrombaságot és zárjelet érdemelne a szerzője is. Van azonban egy másfajta minősítés is és ezalapon inkább izlesteleenségnek neveznők a K. Z. frivol könnyedségét. Azt, hogy egy vergődő ország keserűségét és gyötrelmeit elintézi. Csak úgy, egyszerűen: a frankhamisító.

Ez is hamisítás. Talán még a frankhamisításnál is kártékonyabb, tudatosabb és rosszhiszeműbb. — SZOLGALATOS GYÓGYSZERTARAK BRASSÓBAN. December hó 12—26-ig a déli, éjjeli és vasárnapi szolgálatot Jekelius F. „Remény”-gyógyszertára, Károly király-utca 17. szám alatt és Klein Viktor „Arany korona”-gyógyszertára, Bolgárszeg Katalin-utca 7. szám alatt látja el.

BRASSÓ
„Modern Mozzó”
Telefon 518

MA
SZOMBATTÓL

Rendezte: **Fitz Lang**, a filmrendezők zsenije, a „Metropolis”, „Hold asszonya” és a „Spion” megalkotója

A film **Thea von Harbu**, a világhírű német Western beszélőgép.

MA
SZOMBATTÓL

A legszenzációsabb németül beszélő bűnügyi hangosfilm.

író regényéből készült és az inspirációt a düsseldorfi tömegvilkos, Kürten Péter esete szolgáltatta. — Ennél izgalmasabb, szenzációnabb film még nem készült.

Manyar feliratoz

Vasárnap d e 11—13

Mat ne

10 15 lej

Zwei Herzen im 3/4 Takt

him-operett

Készül a törvényjavaslat a megreformált adórendszeréről

Bukarest, december 12.

Hivatalos információk szerint a pénzügyminisztériumban megkezdődött az adózási rendszer reformálásáról szóló törvényjavaslat kidolgozása.

Állítólag a pénzügyminisztérium alapelveként fogadja el azt, hogy a 100.000 lejen alul levő jövedelmekre bevezeti az úgynevezett pa'enta fixát, vagyis a három évre szóló előzetes megadóztatás rendszerét.

A 100.000 lejen aluli jövedelmeket két kategóriába osztja s a kategóriák szerint állapítja meg az adózási kulcsot.

A 100.000 lejnél magasabb jövedelmeknél megmarad az évenkénti adókivétel rendszer. A nyereséget ki nem mutató részvénytársaságoknál bevezetik az úgynevezett minimális adózást, amely az alaptőke nagysága szerint több kategória szerint alakul.

A nagybányai közönség megnyeri a csatát a villamosművek ellen

Bukarest, december 12.

Nagybánya közönsége és a város villamosműve között kitört elkeseredett harc döntő fordulathoz érkezett Bukarestben. A fogyasztói közönség panasza a jelek szerint meghallgatásra talált a belügyminisztériumban s így a villamosművek igazgatósága minden valószínűség szerint elveszti igaztalan csatáját.

A kérdés előzménye az, hogy a nagybányai villamosművek igazgatósága a várossal kötött régebbi szerződésére támaszkodva, hihetetlenül magas áron szolgáltatott villamosáramot. Nagybányán, ebben a mindenképpen nagyon olcsó városkában a fogyasztók 21 és fél lej voltak kénytelenek fizetni az áram kilowattjéért akkor, amikor az átlagos ár az ország területén 15 lej. A közönség természetesen nem nyugodott bele a villamosüzem tulkapásába, ez azonban nagyon szilárdan állott kötött szerződése mellett s így történt, hogy a fogyasztók javarésze sztrájkba kényszerült.

Ezzel egyidejűleg azonban, a kereskedők, iparosok és üzemek, valamint a magánosok is, 500 aláírással memorandumot terjesztettek

a belügyminisztérium elé. Közbevetette magát Milea képviselő is, majd Florea szatmári képviselő kamarai interpellációt terjesztett elő. Az akciónak meg is lett az eredménye. A kamara pénteki ülésén

Argetoianu személyesen válaszolt az interpellációra, maga is sérelmesnek találta a túl magas villanyárakat s megígérte, hogy nyomban vizsgálóbiztost küld ki a városal kötött szerződés ügyének a kivizsgálására.

Argetoianu ígérete joggal keltheti a nagybányai fogyasztókban azt a reményt, hogy a hetek óta tartó áldatlan és kínos villanyharc végre a közönség győzelmével végződik.

— **Goga ötvenéves.** Bukarestből jelentik: Goga Oktávián most ünnepli ötvenedik születésnapját. Eből az alkalomból politikai és irodalmi körök meglepő ünnepségekben részesítik.

— **Háromszékmegyében tilos a nyulvadászat.** Bukarestből jelentik: A földművelésügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében 1931 december 15-től 1932 január 15-ig Háromszékmegyében tilos a nyulvadászat.

Snort A magyar labdarugás nagy napja Változás történt a magyar válogatott csapatban

Budapest, december 12

Nemcsak a magyar sportközvélemény, hanem egész Közép-Európa sporttársadalmának figyelmé Torino felé irányul, ahol holnap délután csap össze a két nagy ellenfél: az olasz és a magyar válogatott labdarúgócsapat.

Mindkét ország legjobb futballjátékosainak bevonásával már hetek óta lázas előkészületek történtek a mérkőzésre, melynek a revánsjellegén kívül az Európa-kupa sorsára is döntő jelentősége van. Az olaszok, habár nem számíthatnak arra, hogy a múlt évi gyászos emlékeztető 5:0-as győzelmük reálitását igazolni tudják, mégis rendkívüli ambícióval készülnek, hogy otthoni pályájukon legalább minimális gólaránnyal sikerüljön a győzelmet megkaparintaniuk.

A magyar csapatot a reváns láza futi. Emlékeztet még a budapesti súlyos kudarc, mely a futball történelmében mint a magyar labdarugás Mohácsa nyert megőrkítést. Kétszeres tehát a magyarok készülődése, hogy Torinóban, az olasz közönség előtt és ellenére megmutassák kvalitásaikat.

Egyébként az utolsó pillanatban változás történt a magyar csapat összetételében.

A sokszorosan válogatott magyar hátvéd, Mandl, lemondta a válogatottban való szereplését, sérülésére való hivatkozással.

Máriássy szövetségi kapitány kénytelen volt elfogadni a kitűnő játékos lemondását, aki helyett Kocsis fogja betölteni a fontos posztot.

Az olasz szövetségi kapitány, Pozzo még mindig nem hozta nyilvánosságra az olasz válogatottak névsorát. Csak kombinációkra lehet támaszkodni, mely szerint az olaszok valószínű összeállítása a következő lesz:

Combi, — Rossetta, Monseglio, — Ferraris, Bernardini, Pitto, — Constantino, Cesarini, Libonatti, Ferrari, Orsi.

Meglepetést kelt, hogy Meazza nem fog szerepelni a csapatban, azonban Libonatti jobb középcsatárnak bizonyult.

A magyar csapat péntek reggel indul el Budapestről.

Olaszországban nagy érdeklődés mutatkozik a mérkőzés iránt és bizonyossá válik, hogy hatalmas tömeg fog asszisztálni a mérkőzésen. Az olasz utazók hetven százalékos árredukciót engedélyeztek a mérkőzés látogatóinak. (Nem lehetne ezt alkalomadtán Romániában is utána csinálni? Ne csak a játékosok miatt, ami nem jó, — hanem a kétszázötven fős kíséretjeiket is érdekes volna lemásolni.)

— **ÖSSZEHÍVJÁK A ROMÁN OLYMPIAI BIZOTTSÁGOT,** hogy döntsön Románia részvételéről az olimpiászon. Bukarestből jelentik: Az 1932 évi olimpiás Európa-szerte sok gondot ad a sportszövetségeknek. Los Angeles nagyra van büszke Európa és a sportemberek részvétele a hatalmas utazási költségek miatt sok országban vált problémává. A helyzet Romániában sem kedvezőbb. Nem áll rendelkezésre megfelelő olimpiai alap, az államtól pedig ebben az irányban nem várhatunk segítséget a sportszövetségek — Szó van arról, hogy a téli olimpiászon egy bobbal fogják Romániát képviselni, azonban meg ez is kérdéses. A napokban összehívják az olimpiai bizottságot és ez fog határozni arról, hogy egyáltalán részt vesz-e Románia az olimpiai versenyeken.

— **ÖSSZEÁLLÍTOTJÁK A ROMÁN TENNISZEZŐK RANGLISTÁJÁT.** A román teniszszövetség, a folyó évben elért eredmények alapján a következő ranglistákat állította össze: Férfi versenyzők: 1. Pouliet, 2. Misu, 3. Réti, 4. Buncu, 5. Botez, 6. Cantacuzino, 7. San Galli, 8. Welvart, 9. Hamburger. — Női versenyzők: 1. Zisovits, 2. Gulescu, 3. Lisku, 4. Aslan és Somogy, 6. Arató, 7. Schlosser, 8. Marton, 9. Caracostea, 10. Wertner, 11. Fülöp, 12. Kemény.

— **NAGY ÉRDEKLŐDÉS NYILVÁNOSSÁG MEG A BRASSÓ-KERÜLETI ASZTALI TENNISZVERSENYEK IRÁNT.** Minthogy jeleztük, december 20-án lesznek a brassói kerületi ping-pong versenyek. Az érdeklődés városszerte nagy és vidékről is számosan neveztek be. Benevezéseket Geller, Brassó Kapu-utcai sportterületén fogadnak el.

Karácsonyi eladás Nedománál

Néhány különösen előnyös kínálat:

Gyapjaszövet, ruhának,	Lei 250
140 széles	
Pullover és női mellény	600
Fulárd selyem, nyomtatott	200

A „Kronstädter Sparkassa” valamint a „Hermannstädter Sparkassa” betétkönyvei ellenében beszerezheti Karácsonyi ajándékait

JEKELIUS és STOTZ-nál BRASSÓ.

Tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat: porcellán, üveg, kőedény, képek, lámpák és konyhafelszerelési cikkekben.

Telefon 145
Redoute Mozzó
BRASSÓ

Ma szombaton PREMIER!

Felvonulnak: SCHARLOTTE ANDER, R. ARTHUR ROBERTS és OSZKÁR KARLWEISZ

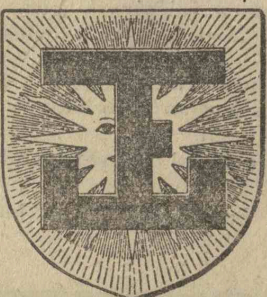
HÁZASSÁG FIÓKINTÉZETE (LIEBES-FILIALE)

mulatságos szituációk, sikamlós fordulatokkal szenzáció: számba menő filmelágérükben.

Mottó: **NŐ ÜLNI FÉRJHEZMENN!**

SZOMBATON d e 3 órakor **Mat ne: „Muzsikuss Jankó”**

VASARNAP d e 11 órakor **Mat ne: Hermelines hölgy**

A meggyengült vételekességnek megfelelő

Nagy árcsökkentés

Photo-, illatszert és kozmetikai cikkekben. — Turistafelszerelések, kőszerek, gummiárak, betegápolási cikkek. Hőmérők, látképek — **Karácsonyi ajándékok.**

JUL. E. TEUTSCH

BRASSÓ, KOLOSTOR UTCA 3.

Bukófélben van az osztrák kormány is a Kreditanstalt miatt

Bécs, december 12.
Az osztrák kormány helyzete az utolsó napokban erősen megrendült. Buresch kancellár tudniillik kijelentette, hogy a szövetségi kormány nem vonja vissza a kreditanstalt helyzetének rendezésére kidolgozott törvénytervezetet, amely az ausztriai pártok véleményét megosztotta.

A kormány sorsa a nagynémet párttól függ, mert az osztrák parlament mai üsz-

szetételében csakis az ő támogatásával szavazhatják meg a törvényjavaslatot. Már pedig a nagynémet párt múlt heti gyűlésén azt a határozatot hozták, hogy a párt nem fogja megszavazni a Kreditanstalt érdekében benyújtott kormányjavaslatot.

A helyzet annyira kritikus, hogy Buresch kancellár már elhatározta, hogy amennyiben a nagynémetekkel nem sikerül megállapodást teremteni, lemond a miniszterelnöki méltóságról.

Éhhalál az arany árnyékában

Ötezer bányanyugbéres, akik négy hónap óta egy banit sem kaptak járandóságaikból

Nagybánya, december 12.
Minden fölösleges kommentár és bevetés nélkül ideírjuk a rideg valóságot:

A szatmárnémeti Gutin-hegység aranybányáinak 60 kilométeres körzetében, 7 község területén 5000 ember szalmával beült, condrukba öltözve, rongybocskorba burkolt lábbal várja a béke, szeretet és jószág nagy ünnepét!

Ez az 5000 lélek — bányanyugbéres. Ezek, amíg fizikai erejüknek birtokában voltak, 35—40 esztendőn keresztül vajták a föld mélyéből az aranyat, az emberöltőnek is megfelelő időn keresztül végzett munkájukért havi 190—600 lej között ingadozó nyugbért kellene kapniok a legmagasabb államkincstártól.

Négy hónap óta azonban ezt a nevetéses alamizsnának beillő összeget sem kapják kézhez a súlyos bányamunkából kipenültek. A Casa Cercuala, amelynek feladata a bányanyugbéresek járandóságának kiutalása, négy hónappal ezelőtt beszüntette a fizetéseket.

Hogy miért? Ki tudja azt, hogy miért nincsen pénze az illetékes Casa Cercuala fióknak, vagy ha van, akkor mire fordítja a begyűlt illetékeket? Hiszen az aranybányászok munkabére után esedékes betegsegélyzői illetékekből havonta félmillió lejnek megfelelő összeg folyik be, ugyanannyit tartozik fizetni a bányakincstár is. A kincstár azonban ré-

gen nem kincstár, hogy a harmónia minden vonalon meglegyen, itt sem fizet! A kincstár ezt a fényűzést megteheti, ellene tenni semmit sem lehet. A Casa Cercuala ugyan — ha kisemberről van szó — szigorúan árvéreztet elviszi a munkaszámot is a kisiparostól, csak éppen a bányakincstárral szemben tehetetlen.

Ajánlották már a Casa Cercualának, hogy vezessen végrehajtást a bányakincstár ellen. Ott volna mit árvéreztetni Havonta 1 métermázsza aranyat termel ki ez a kincseket rejtő vidék. És annak az egy mázsza aranyértéke 11 millió lej! Abból csak futná a Casa Cercuala pénztárába is a bányakincstár, mint munkaadót terhelő néhány száz ezer lej. De a Casa Cercualánál erre az indítványra csak annyit mondtak:

— Majd bolondok leszünk! Nem akarunk Besszarubiába kerülni!

Sokkal könnyebb és kényelmesebb megoldás az, hogy a bányavidek 5000 embere rongybocskorban járjon és szalmával bélelt condrukat nevezzen ki öltözet ruhának.

A bányanyugbéresek végső elkeseredésükben panaszaikat memorandumba foglalták és eljuttatták az uralkodóhoz. Hátba a legmagasabb uralkodói intézkedés gyorsabb tevékenységre és emberibb magatartásra serkentette az arany árnyékában is éhhalált és nyomort maga kőre hintő bányakincstárt...

Árainkatujbólleirtuk!

Kevés pénzért szép és jó árut adunk karácsonyi clárusításunkon!

Az árak beszéljenek:

Férfi téli kabát	1000	Leitől
Férfi téli kabát prémmel	1300	„
Férfi mikádó kabát	500	„
Női kabát	800	„
Fiu kabát	700	„

Argus reklám.

FIBRA

RUHANAGYÁRUHÁZ

BRASSÓ

KAPU UTCA 50 SZ. ALATT

BUKAREST

STRADA SELARI 3 SZAM

FIOKOK:

ARAD, TEMESVAR, MAROSVASARHELY, KOLOZSVAR, NAGYSZEBEN, MEDGYES, PETROZSENY, PLOIEST

Ugyanílyen olcsó árban vehet: lértöltényt, liu és leányka ruhat, női estélyi ruhát s minden egyéb készárut.

DECSEY ZOLTÁN:

74

A SIRÓ VÁROS

Lámpa nem égett.

Olyan különös, megdöbbentő volt ez a némaság, hogy Pista szíve összeszorult és haljólatsu sejtés gyötörte.

Gyufát gyújtott.

Egyszerű kis polgári ebédlő. Olcsó butorok, a falakon két olajnyomat.

A divány sarkában egy női test gubaszkodik. Balkarja erőteljesen hanyatlik alá és egy kis fiu nyakát kulcsolja át.

A gyermek csöndesen szigop.

A tássterhez lép és meggyújtja a vilányt.

Az éles fényre a nő megrázkódik, nagyot sóhajt és végigsimítja homlokát. Magához tért ájultságából...

Pista székét von a diván mellé és szó nélkül leül. Szentségtörés volna, ha most kérdéseket adna fel, ha betörne a gyász komor kétségbeesésébe.

De a nő megszólal.

— Itt hagyott... Nem birta szegény...

Megnyitott a panssz zsillipe.

— Ez... ez volt az oka.

Az asszony szótiszorva teasüteményeket hevertek. Kerek kis pogácsák, szivalaknak, kicsiny gyűrűk, virágszirmokhoz hasonlók. A tetűk rozsáspiros, de az aljuk, mind koromra égett.

— Február elsején már nem kaptunk fizetést. Pénzünk nem volt, minden értéktárgyunk a zálogba vándorolt. Nem volt olyan természetű, hogy idegennek panaszkodjék. Éhezünk. Egy este bízakodva jött haza.

— Mégis csak jók az emberek. Friedmannal találkoztam, nem tudtam elkerülni. Megszólított és megkérdezte, hogy miért nem járunk már hozzá bevásárolni.

Friedmann ur. mondottam, mert nincs miből. Addig faggatott, amíg elmondottam neki a helyzetünket. És akkor ő ajánlotta fel a hitelt, a könyvecskét. Nem is kell pénzzel fizetniük. Szaloncukorkákat és teasüteményeket csinalunk. Friedmann átveszi és ebből törlesztjük az adósságot.

— Éjjeleken át dolgoztunk. Felváltva

aludtunk és virrasztottunk. De az elmúlt héten megbetegedtem. Láz gyötört. Ő dolgozott, szegény, egyedül. De nem birta a virrasztást. Elaludt. És a sütemény odaégett. Az idegei már tönkrementek, hiába vigasztaltam. Hat óra tájban elmentem a gyermekkel Friedmannhoz, hogy ma nem tudjuk behozni a süteményt. És amíg odavoltam, megtörtént.

Együtt fáj a szíve a két szerencsétlennel. Itt minden vigasztaló szó hiábavaló. De mégsem hagyhatja őket magukra.

Karonfogta az asszonyt, a gyerek anyja szoknyájába csimpaszkodott. Kocsira ültek. Kivitte őket a villába, töltse az éjszakát Sárkákéknál.

Tíz óra volt, amikor a szerkesztőségi asztalhoz került. Soha olyan szívből nem írt még cikket, mint ezt.

— Az első tisztviselőtragédia. Sürgősen cselekedniük kell. Meg kell mentenünk az utcára került magyar tisztviselőket az éhhaláltól. Nem várhatjuk be, hogy tömeges öngyilkosságok következzenek. Fel kell keresnünk a segítségre szorulókat. Meg kell szerveznünk a mentési akciót.

Ezek a gondolatok voltak a cikkben. És a város lelkiismerete újból megmozdult. Egy-kettőre megszervezték a segélyakciót. Újból nagy gyűjtés indult meg alapot szerveztek és gyorssegélyeket osztottak ki azok között, akik a legjobban rászorultak a támogatásra.

Csak kitalálni, csak kívánni azt a kis időt és senkit sem engedni át a nyomor martalékául. A jó igyekezet, a segíteni akarás megvolt, de a források csekélyek, sokkal több a segélyezésre szoruló, mint amennyit tényleg ki lehet elégiteni.

És egyre tartott a szomorú zarándoklás, a lakatos-utcai kis földszintes házba, amelyben a nyomor zálogszedői apró összegeket adtak ékszerért, fehérneműért, kabátért, mindenfajta értékért és busás kamatot szedtek a kölcsönért.

Néhány napra injekciót jelentett a pénz, de mi lesz azután, ha elfogy és vajon miből fogják majd kiváltani a zálogba került tárgyakat?

A tavaszi napsütés megcsiklandozta az arcát és ő nyitott szájjal szivta be egész tudóre a friss levegőt. Gyermek golyóztak a járdán és nagyokat sikongtak, mikor a golyó lyukba került. A hó már eltakarodott, csak egy-egy árnyékos fa tövét körítette még piszkos, fekete folt, amelyből mohón szivta magába a gyökérzet a leveit.

Egy földszinti lakás ablakából dus hajkorona omlott a párkányra. Nő ült háttal a napfénynek és megmosott haját szárította. A napsugarak egész kévével hullottak a hajkoronára, amelynek aranyárga szálai csodálatos szingzdaságban villogtak. Minden szálnak mintha más és más színárnyalata lenne, a vöröses sárgától az okkerig minden szín ott pompázott ezen a dus koronán.

— Ha festő lennék... Hajkorona a tavaszi napsütésben. De van-e ecset, amely a színeknek ezt a pompáját érzékeltetni tudná?

A kép megállította. Bolondos tavaszi gondolatai kerekedtek.

— Mi történné, ha belemarkolnék a hajkoszoruba és alaposan megráznám a fejét?

Az asszony mintha megérezte volna, hogy nézik. Hirtelen megrázta a fejét, úgy, hogy szanaszét repkedtek a fürtök. Két karját ivesen kinyújtotta, amint a párdue nyújtózkodik, ha napfény vakarja a hátát. Felemelkedett a székéről. Megfordult. Pista még mindig ott állott az ablak alatt.

Hunyorgott a napfénytől az asszony szeme. Balkezét ellenzőnek emelte a homlokára és élesen, haragosan nézett a fiura. Tűzek lobogtak a nő szemében, gyilkos tűzek, de csak pár pillanatig. Aztán csodálkozás, meglepett öröm tükröződött bennök.

Pista most úgy érezte, hogy a szíve egyszerre a torkába szaladt. Aika megremegett, de nem tudott szólni.

— Pistu... Végh Pistu... Nagy, nagy öröm volt az asszony hangjában. Kinyújtotta kezét az ablakon és Pista átszori-

totta a finom, vékony ujjakat.

— Olguska...

— Hát ez csoda... Hogy mi itt találkozunk... Maga itt él ebben a városban?

— Ösz óta. És maga?... Hogy került maga ide?

— Itt élek az urammal. Hosszu sora van ennek. Majd elmesélem, ha érdekli.

— Hogyne érdekelné...

— De nem most és nem itt. Olyan régi és jó barátok vagunk, hogy őszintén beszélhetek magával. Nem volna jó, ha az uram megtudná, hogy találkoztunk. Ne értsen félre, és ne magyarázzon semmit ezekbe a szavakba, majd mindent elmondok és maga megért mindent. Most menjen szépen és ha ideje engedi, este nyolc után jöjjön el... Várjon, hová?... Mondjuk... A Rákóczi körüti sétányra, a tűzérkaszárnya sarkán. Vacsora után kijövök egy kis időre és elbeszélgetünk. Eljön, ugyebár?

— Eljövök, hogyné, feltétlenül.

— Na, most lsten vele Pistu! Igazán, de boldog vagyok, hogy találkoztunk. Ezt a napsugárnak köszönhetem. Ha nem süt a nap, nem mosok haját és talán mi sohasem látjuk egymást.

Bucsuzóra nyújtotta a kezét. Az ablak bezárult és Pista lassan odébb állt. Tehát Olguska itt él ebben a városban, ahol boldog gyermekkorukat töltötték. Ahol az első szerelem sarjadt ki szívéikben. És férjné! Vajon kicsoda a férje? Hogyan élnek? Mióta van itt? Hol mindenütt járt azóta, hogy elszakadtak egymástól? És gondolt-e néha rá? Talán olykor-olykor ő is visszaemlékezett az első csókra és az esküre, amelyet ott a Kálvárián, a platán árnyában esküdtek?

ERDELY TÖRTÉNETE. Irta dr. János Benedek.

A szerző utasításai szerint kádásra rendezte Gyallay Domokos. Az erdélyi magyar szellemi élet a maga elárvulásában nagyon nélkülözte Erdély tüzesebb történetét. Dr. János Benedek történelmi munkássága nem szorul méltatásra. Nemcsak tudós volt ő, hanem hőles a szó legnemesebb értelmében. Ez a magyar bölcsesség hatja át minden munkáját. A könyv ára 80 lej és a Brassói Lapok könyvosztályában kapható.

Az Ordinea, nevével groteszk ellentétben Kelet-Európa legfelgyelmesebb napilapja. Mondanivalói ellenőrizhetetlenek, nyelvezte féktelen, szellemi sőt. Így egyéni bajaiban azután mindenki ellene fordul.

A hét elején például a miniszterelnököt kezdte ki, azzal vádolva meg a politikai professzort, hogy állást halmoz és egyszerre tíz helyről vesz fel fizetést.

Valaki felolvasta az Ordinea cikkét a kamarában, mire Jorga felháborodva ugrott fel helyéről a rut rágalmak minősítette azt, hogy ő egyszerre annyi helyen és állásban volna angazsálva. Nem ez szemerszedett hazugság. Ugyanis neki mindössze öt havi fizetése van, egyik a kormányban, a másik a kamarában, mint képviselőnek, harmadik az egyetemen mint professzornak, negyedik a kereskedelmi akadémián, mint kisegítő tanárnak s az ötödik tudja isten hol.

Mondotta és a kamara élénken helyeselt neki. Nemcsak a többség, hanem az ellenzék is. A nemzeti parasztpárt nevében maga Mihalache ítélte el az Ordinea insinuuációját.

Ismétljük, nehéz az Ordinea durvaságokkal aláhúzott kampányai mellé állani. De viszont éppen olyan nehéz megfélelő magyarázatnak elfogadni azt a szónoklatot, melyet Jorga tartott állásainak ügyében. Rendben van, tudomásul vesszük, hogy nincs tíz állása. De hogyan vegyük tudomásul azt, hogy öt állása van?

Hogyan vegyük tudomásul, mikor százazreknek egyáltalában nincsen állása s amikor a tisztviselők fele fizetését el akarják vinni adóba?

S különösképpen hogyan vegyük tudomásul Mihalache urnak a helyeslését? Annak a Mihalache urnak, aki sosem veti le magáról a parasztagonyát, mert ő külsőleg is a parasztlak képviselőjének vallja magát.

Ama parasztlak képviselőjének, akik nemhogy öt állásról nem álmodoznak, de egész évre megelégednének annyi jövedelemmel, amennyi Jorga egyetlen állásából egy hónapra befolyik.

Zalesky lengyel külügyminiszter a Buckingham-palotában

London, december 12.

Zalesky lengyel külügyminisztert, aki Londonba érkezett az angol politikai körökkel való megbeszélésekre, pénteken V. György angol király kihallgatáson fogadta a Buckingham palotában. A kihallgatásnak szigorúan udvariassági jellege volt.

Elnapolták az angol alsóházat

London, december 12.

Az angol alsóház pénteken tartotta meg utolsó ülését a karácsonyi szünet előtt. Az ülésen több munkáspárti képviselő éles támadást intézett MacDonald miniszterelnök ellen.

Az alsóház ülését egészen 1932 február 8-ig elnapolták.

Készül a második csata a párisi Trocadéroban

Páris, december hó 12.

Emlékezzünk meg arra, hogy néhány nappal ezelőtt milyen csúfos botrányok között zajlott le a francia főváros legnagyobb és legfényesebb nyilvános helyiségében, a Trocadéroban a leszerelést előkészítő konferencia. Ennek a botrányos kudarnak jóvátételére az illetékes körök most újabb leszerelést előkészítő értekezletet készítettek elő december 18-án, természetesen ezúttal is Páris lenne az értekezlet színhelye. A francia lapok jelentése szerint a szélsőséges elemek, különösen a jobboldali francia hazafiak

már jóelőre előkészületeket tettek a Trocadéroban lezajlott skandalum megismétlésére,

mert minden áron meg akarják akadályozni, hogy ez értekezletre érkező német kiküldöttek felszólalhassanak.

A szerb diktatúra és az alkotmánygyosdi

Eddig ötven diákot börtönöztek be és egyetlen rendelettel kiűzték a kisebbségi nyelveket az iskolákból

Belgrád, december 12.

A jugoszláv fővárosban az elmúlt két nap alatt szinte egymást érték a diáktüntetések, amelyek mind tiltakozások voltak a kormány diktatórikus módszerei ellen.

A belgrádi rendőrség a tüntetések során 50 diákot letartóztatott.

A lakosság hangulatára azonban jellemző, hogy mindenki félti a diákokat a rendőrség brutalitásától s erre a nem is alaptalan aggodalomra vezethető vissza a belgrádi egyetem rektorának intervenciója, aki azt követelte, hogy az őrizetbe

vett diákokat vagy állítsák azonnal bíróság elé, vagy helyezték szabadlábra.

Annak igazolására, hogy az alkotmány visszaállítása semmit sem jelentett, itt említjük meg, hogy

a kormány kiadott egy rendeletet, amely szerint a Jugoszlávia területén levő polgári iskolákban a tanítás nyelve csak szerb lehet.

Amelyik iskola nem vezeti be a szerb nyelvet azonnal megszüntetendő. A drasztikus rendelet a kisebbségek és a horvátok között óriási nyugtalanságot és izgalmat keltett.

„VIDÁM” PÁRISI LEVÉL

VÁLASZ „HÜ OLVASÓNAK”

Páris, december 12.

Ön azt írja: „...annyi gonddal vagyunk megterhelve, annyi szűkeséget látunk magunk körül, hogy legalább párisi cikkeink keresztül keressük azt a fényt, jólétet és vidámságot, amit itthon nélkülözünk.”

„Hü olvasó” bocsánatát kérem, hogy cikkeim tartalma nem eléggé szívdívidő. De azt belátja Ön is, hogy az újságíró csak fotográfiaszerűen adja vissza az eseményeket. A riportert nem követheti az író, aki képzeletének csillogásával játékosan mákonyt szolgál fel olvasóinak. Én, sajnos, tehát kénytelen vagyok beszélni nyomorról, gazdasági válságról,

politikai zűrzavarról, pénztelenségről, hékekudarcokról, összeomlásokról, melyek belátom, nem öröndetes témák, de ezzel szemben a mai felfordult, csunya, pusztulásnak induló világunknak döbbenetes képet adják.

Mindzekért bocsásson meg; az eseményekben van a hiba és nem én bennem. Mert higgye el, a Fény Városában se százszázalékig csillogás minden. Azonban hogy Önnek „Hü Olvasom” kedveskedjek, kiszedelek néhány vidámabb párisi képet és ígérem, hogy a magyarázó szövegben szigorúan kerülni fogom: a gazdasági válság, munkanélküliség, nyomor és a többi mai szótárnak eme leggyakrabban használt kifejezéseit.

A nagy áruházak karácsonyi kirakatai

ennek a 931-es esztendő után, mégis csak a régi fényben gyulnak ki „sténkint, Utcái és ingyenes látványosság. A villanyjátéknak szírványos cikkázása, mely nemcsak a gyerekeket vonzza, de azt eredményezi, hogy még az autóbusszvezető is tempósabban vezet a Louvre-áruház előtt, hogy a pillanat-revüiből ő is kifogjon egy-egy jelenetet. Mert itt, a mesevilág meglevenedett figurája az óriás Gargantue, tátogatja örökös szááját, mialatt szemek kéklőn fénylő karbunkulusok mosolyogva néznek hol jobb kezére, melyben sörös kupát, hol bal kezére, melyik pirosra főtt rákot tart. Körülötte pedig, hófehérbe öltözött kukta inasok kavargatják a serpenyőket. Ezek hatalmas tüzhelyen melegednek, ahonnan

lángok — valószínűsítészerű hűséggel — csapkodnak fel a párisi égbe. Még a sietgő gőz is párázik. Mndez néhány perc színjátéka. Egész rövid szünet után kezdődik újból a fénypanoráma.

A többi áruház se marad e a Louvre látványossága mellett. A „Printemps”-ban Mikulás Apó szórja tarisznyájából a legfantasztikusabb játékokat, a „Samaritain” homlokzata exotikus őserdőt ábrázol, ahol indián törzsek vad és színpompás vadlászjeleneteket rögtönöznek.

Az exotikum erősen divatban van. A karácsonyi játéktárgyakat is erősen inspirálta a Gyarmati Kiállítás. A nyáron elevenen látott színes népek, most bábokban újra feltámadtak.

Hindu zene bűgő melódiái

csendültek fel a minap, egy „szitar”-nak nevezett hangszert hurjain. A „Musée Guimet”-ben (a távol kelet muzeuma ez) tartottak egy konferenciát a hindu népdalokról és szemléltetőkön egy fiatal hindu férfi játszotta el hazájának dalait. Ő maga is festői jelenség. Magas, karcsú izmos testén a hófehér nadrág és zubbony fellett, bíborpiros zubbony simul. Feje köré csavart fehér turbánja, éles konturokban hozza ki gyönyörűen metszett arcát. Amint ősi mozdulattal lekuporodik a földre és vékony karcsú ujjával pen-

getni kezdi a hangszert, (mely a mandolin és a banjo különös keveréke) a háttért képező fehér vászon síkja előtt, teljesen képzertien hat. Keze barna színe egybeolvad az instrumentum sötét fájával. Panaszló, kissé monoton, de különös ritmusu dalok csendülnek fel, bűgös és titokzatosan, mint amilyen titokzatos ennek a sötétszemű hindunak a távoli hazája. És mi, agyonkultúrált európaiak, valami megnevezhetetlen vágygal, szívünk be ezt a zsongító, primitívességében oly megkapó muzsikát.

Egy hely, ahol még van pénz...

Ott, ahol a pénz még „forog”, az aukciók helye, a „Hotel Drouot”. Különben igen prózái hely ez. A levegőben ott párázik a felhalmozott tárgyakból felkavart kigőzölög. Heteroklit tárgyak nazarja, a hol műtárgyak és selymes szőnyegek, ritkító rongyok és márkás festmények, színes nyomatok és finom francia pezsgőkészlet, szuette régi könyvek és ócska bőröndök, a köznap szürke tárgyai és raffinált luxus csecsebecsei, némán és mégis beszédesen, egymásra határozva, kiterítve, közszemlére téve várnak, várnak új vevőre, új állomásra. Mert a „Hotel Drouot” csak átszálló hely...

Igen, itt forog a pénz. Csak néhány számot jegyzek fel. Egy mügyűjtő hágyatékából ide került Corot-kép, 57.000 frankért kelt. Egy Millet rajzért megadtak 4000 frankot. Corot-nak egy „tábla képe” elérte a 82.000 frankot. (Látja Hü-séges Olvasó vannak még „vidám” dolgok a világon!) Sőt egy Delacroix képet 140.000 frankot adott... nem egy muzsikum, de egy mügyűjtő. Sőt az autográf levelek is csinos összegért cserélnek gaz-

dát. Egy Boudelaire-levele 1250 frankot ért a vevőjének és a forradalmi emlékek gyűjtőjének linom falat volt Marat levele, melyért 2250 frankot szurt le.

De elárulom azt is, hogy az autentikus régi butoroknak is van még vevőjük. Így egy XVI. Lajos korabeli, Beauvais-i szövetség-hímzéses divány 70.000 frankért, egy ugyanolykorbeli sécrétaire 56.000 frankért jutott új birtokosához.

Még sok hasonló csillagászati számot tudnék feljegyezni, de bíztam még „Hü Olvasom” is majdnem oly érthetetlennek és felháborítóan fogja ezt tartani, mint az a munkás külsejű, de munkanélkülinek látszó fiatalember, aki valószínűleg melegezni jár be a „Hotel Drouot”-ba és aki gyűlölködő pillantással nézte az „z-resek” menő vásárt. Akkor, mikor annyi millió ember éhezik...

Nem tehetek róla Hü Olvasom és ne haragudjon, hogy e „vidám” párisi levelet és ezzel a szomorú akkorddal fejezem be.

Ma ez az akkord a főmotívum.

Mándy Ilona

Legszebb
ajándék a

KÖNYV

Ha örömet akar szerezni gyermekének születésnapra, névnapra vagy karácsonyra, vásároljon

Könyvet az ifjuságnak

Képes könyvek 3—4—5 éves gyermekeknek 30, 60, 70 lej

Meséskönyvek 6—7 éves gyermekeknek: Andersen, Grim. Tündérmesék. Pósa bácsi meséi 36, 60, 70, 136 lejes árban.

Benedek Elek mesék:

Vidám mesék	75.—
Székelypöldi mesék és mondák	75.—
Bohókás mesék	75.—
Tündér mesék	75.—
Virágoskert, nagy album alakú könyv	304.—
Rókáné komamasszony	136.—
Csodalámpa. Piros meséskönyv	217.—
Csodalámpa. Ezüst meséskönyv	285.—

Ifjusági könyvek fiuknak, lányoknak

8—9—10—12—14 éves gyermekeknek

HAUF: A köszív és más mesék	85.—
A golyakalifa és más mesék	85.—
DUGÓ DANI: A nagy városban	85.—
Vad ember lesz és pajtásai	85.—
Világga megy	85.—
MAJTHÉNYI: Pidri, Podri és a varázsló	85.—
Kőficz kalandjai	140.—
GULLIVER utazásai	140.—
FUTSEK ANNA. Két leány élete	140.—
DANIELNÉ LENGYEL LAURA: Az idegen leány	140.—
STOVE. Tamás bátya kunyhója	140.—
DAUDET: A kis izé	140.—
FABIAN GYULA: Gábor diák	140.—
TARASCONI TARTARIN kalandjai	90.—
SERESS: A magyar Robinson	90.—
COOPER: Az utolsó Mohikán	90.—

MIKSZATH KALMAN: Magyarországi lovagvárai	130.—
Tavaszi rügyek	130.—
Két koldusdiák	265.—

Molnár Ferenc: Pál-utcai fiúk

nagy diszkiadás	Lei 340
olcsóbb diszkiadás	Lei 170

IUTSEK ANNA: Az élet iskolája	170.—
TWAIN MARK: Koldus és királyfi	290.—
RHODEN Makrancos Erzsike	217.—
DONASZY: Miklós vitéz	258.—
JACK LONDON: Jeromos és Mihály	231.—
AMICIS: Sziv	292.—
MÓRICZ: Légy jó mindhalálig	265.—

Komáromi János:

Szép vagy Magyarország	Lei 255
Móra Ferencz:	
Hol volt, hol nem volt (mesék)	Lei 221

Verne Gyula, May Károly:

utleírásai igen nagy választékban. Fentieken kívül is rengeteg sok könyv van raktáron.

Rendeljen már most, hogy megkaphassa azt a könyvet, amit kiválaszt!

Póstai rendeléseket azonnal elintézzük, a portó és utánvételi költségek felszámításával.

Brassói Lapok Könyvosztálya

Közgazdaság

Negyed milliárddal csökken a bankjegytorgalom

Bukarest, december 12.

A Nemzeti Bank legutóbbi kimutatásában feltűnő módon jut kifejezésre a különböző nehézségek miatt stagnáló exportunk. A kimutatás szerint november 21 és 28-ika között a Nemzeti Bank fedezeti devizastokkja 150 millióval csökkent ami kizárólag annak tudható be, hogy az export szünetel s így több deviza megy ki az országból, mint amennyi bejön. A bankjegytorgalom ugyancsak csökkent, még pedig 250 millióval, 23 milliárd 519 millióra. Ezzel szemben a visszleszámlások tárcája 13 milliárd 168 millióról 15 milliárd 333 millióra emelkedett. A bankjegyfedezet 36,45 százalékról, 36,32 százalékra morzsolódott le.

Románia

német-francia- jugoszláv gazdasági tárgyalásai

Bukarest, december 12.

Dumitrescu kereskedelemügyi vezérigazgató és Jonescu-Braila földművelésügyi vezérigazgató, ma vissza érkeztek Párisból, ahol a román-francia gazdasági egyezmény ügyében tárgyalásokat folytattak a kiküldött román bizottság élén. A két román gazdasági megbízott kihallgatáson jelent meg Vasilescu-Carpen, ipar és kereskedelemügyi miniszter, és beszámoltak a Párisban folyó tárgyalások eddigi eredményeiről. A jelenlétek szerint a francia-román gazdasági tárgyalások kielégítően folynak és Romániára nézve előnyös külkereskedelmi megállapodásra van kilátás.

A kormány kinevezte azt a bizottságot, amely már a holnapi nap folyamán Berlinbe indul a függőben levő gazdasági tárgyalások levezetésére. Az iparügyi miniszteriumot Cezar Popescu, a földművelésügyi miniszteriumot Jonescu-Braila vezérigazgatók képviselik a bizottságban.

Belgrádban tegnap befejeződtek azok a román-jugoszláv tárgyalások, amelyek hajózási, vízipépítészeti és pénzügyi megállapodások létesítésére folytak. A tárgyalások folyamán a két ország közötti fennálló kérdésekkel kapcsolatban 8 egyezményt kötöttek, amelyek több, eddig rendezetlen kérdést likvidáltak. A román bizottság tagjai már vissza is érkeztek Belgrádból.

Tudnivalók a cégbejegyzésről. A temesvári ipartestület a brassói ipartestülethez átiratot intézett, amelyben a cégbejegyzések ügyével foglalkozik. Az átirat szerint a temesvári ipartestület delegáltja a munkaügyi miniszteriumban kijárta, hogy a kisiparosokat teljesen mentesítsék a cégbejegyzés alól. Egyébként mindazon iparosokat, akik idegen részművek vagy áruk eladásával foglalkoznak, kereskedőknek tekintik s mint ilyen kötelesek cégüket jegyeztetni. Hasonló elbírálás alá esnek azok a vállalkozók és iparosok, akik közmunkát vállalnak.

Minősített iparágak. A kereskedelemügyi miniszterium 8845 számú rendelete szerint amely a Monitorul Oficial 228-ik számában jelent meg, a cipőfőző, kőszövő, galvanizáló, kővezető, látszerészeti, mérlegkészítő lakatosokat, féhőrműgyártókat (himző és csúszó műhely), nyomdászokat, cintrőgrafusokat, litografusokat és vízvezeték szerelőket is minősített iparágaknak tekintik.

Körkérdés az iparosokhoz. A munkaügyi miniszterium a város utján, egy statisztikai célokat szolgáló kérdőívet bocsátott ki, amelyet minden iparos köteles kitölteni s az Ipartestületnek beszolgáltatni. Az iven szereplő kérdések zöméről meg lehet állapítani, hogy nem értelmetlen intézkedéssel állunk szemben, amely jöllehet munkát ad az iparosoknak, de haszna nincs.

Bázel és Berlin

Tanácskozások Németország jövődjéről

Bázel, december hó 12.

A Nemzetközi Fizetések Bankjának külön bizottsága pénteken megkezdte tanácskozásait a Németországnak nyújtott külföldi hitelek és a birodalom fizetőképességének ügyében. A tanácskozás első napján már nagy általánosságban sikerült tisztázni azt a fontos és Európa-pénzügyeinek szempontjából nagyon is nyugtalanító körülményt, hogy Németország gazdasági és pénzügyi helyzete sokkal súlyosabb, mint azt gondolnák. A bizottság megállapította azt is, hogy a mai viszonyokat alapul véve, Németor-

szág a jövő évi költségvetésében jöváteli fizetésekre semmit sem vehet fel, mert helyzete ezt nem engedi meg.

A bázei bankértekezlettel egyidőben kezdődött meg Berlinben az ugynevezett Stillehalte-konferencia is, amely a Németországnak nyújtott rövidlejáratu hitelek meghosszabbításának kérdését tűzte ki megoldandó feladatul. A tanácskozások a nyilvánosság legteljesebb kizárásával kezdődtek meg és a sajtót csak akkor tájékoztatják, ha a megbeszélések során sikerült valami kézzelfogható eredményt elérni.

Megint fizetéseképtelen lett egy nagy petroleumvállalat

A „Petrolmina” részvénytársaság közel 300 millió aktiva és ugyanannyi passzívum mellett kényszeregyezséget kért az ilfovi törvényszéken

Bukarest, december 12.

A bukaresti székhellyel működő „Petrolmina” nagy petroleumvállalat kényszeregyezséget kért nyújtott be az ilfovi törvényszékhez. A kényszeregyezséget kéréshez csatolt külön beadványba foglalt indoklás szerint a 175 millió teljesen befizetett részvénytőkével működő petroleumvállalat

a fizetéseképtelenséget a petroleumtermékek világpiaci dekonjunktúrájával indokolja.

A vállalat 1927-ben Ploesten modern petroleumfinomítót létesített és ez év

elejéig aránylag kielégítő haszonnal működött. A vállalat azonban ebben az évben már nem bírta azt a kiméretlen harcot, amely a petroleum világpiacain folyik s amelynek következményeképpen

a nyerspetroleum ára egy év alatt 17 ezer lejről 3000 lejre ment le.

A „Petrolmina” mérlegében 293.676.361 lej aktívát és majdnem ugyanannyi passzívát mutat ki. A passzívum összegéből 103.767.866 lej tartozás, 189.908.493 lej pedig részvénytőke és tartalékok. A hitelezőknek két év alatt 24 egyenlő részletben fizetendő 80 százalékot ajánl fel.

A magyar és román állattenyésztők heves összeliúzése a szászokkal a brassói mezőgazdasági kamara közgyűlésén

Brassó, december 12.

Viharos közgyűlés zajlott le a brassói mezőgazdasági kamarában, amelyen a miniszterium által megváltoztatott jövőévi költségvetést tárgyalták. A költségvetési tervezetet ugyanis dr. Stéfani, volt kamarai elnök vitte le Bukarestbe és különböző intervenciók segítségével kijárta, hogy a szász szindikátus 340 ezer lej segélyben részesüljön, ami természetesen a többiek kárára történt.

A szászok tartják tudvalevőleg a nagyobb állattenyésztő-telepeket és ezek részére jut ez az „intervenciók politikával” kijárt összeg, míg a juhtenyésztőknek, amelyek román és magyar kézben vannak, alig jut valami. Így a juhtenyésztők tízezer, a disznótenyésztőknek tízezer, a kisállat-tenyésztőknek tízezer rész a faiskolát fenntartóknak csak öt-ezer lej jut. Elenyészően kicsik ezek az összegek, azonkívül, hogy a hosszútávú kisállat-tenyésztés egyáltalában nem is működhet, ha csak ilyen csakély állami támogatásban részesül.

A mezőgazdasági kamara elnöke, I.

Podea, egy memorandum szövegét terjesztette a közgyűlés elé, amelyet éles, politikai színezetű vita követett. Az egyik felszólaló, Rosculeț kamarai tanácsos volt, aki támadta a szászokat, a miért minden kedvezményt, minden előnyt maguknak szereznek meg. A vitát végül is a kamarai elnökének, I. Podeának a lemondása követte, aki azzal indokolta váratlan elhatározását, hogy

nem dolgozik egy olyan testülettel, amelynek kebelében állandó viszály dúl és főképpen nem dolgozik olyan emberekkel együtt, akiknek működése kifogások alá esik.

A kamara nem fogadta el a lemondást, bár az elnök határozottan kijelentette, hogy semmiesetre nem változtat ezen az elhatározáson. Rosculeț tanácsos lemondását, aki közvetlenül az elnök után nyújtotta be azt, visszautasították.

A tulajdonképeni botrány ezután tört ki, amikor szemére vetették a szászoknak, hogy százezreket vettek fel, csak hogy egészen Hamburgig elstálhassanak azzal az ürüggyel, hogy tenyésztőállatokat

szereznek be, milliókat költöttek tenyésztőállatokra, de ezeket csak szászok kapták, a fajsertésekből pedig csak egyetlen magyar és kilenc román kapott, ezzel szemben százharminchat szász. A többi állatokból, amit hoztak, csak akkor adták a román és magyar tenyésztőknek, ha az állatok utközben megbetegedtek és rögtön az átadás után meg is döglöttek.

A közgyűlés viharos hangulatban ért véget, hogy a jövő héten ismét összeüljön.

Rövid közgazdasági hírek

A kompenzációs pénztár megszervezésére delegált bizottság ma tartotta első ülését, amelyen megállapította az exportnehezítések kiküszöbölése érdekében létesítendő kiegyenlítő pénztár megszervezésének munkaprogramját.

A pénzügyminiszterium rendeletet adott ki, hogy december 15-től kezdődőleg január 1-ig az állami bevételekből más fizetések, mint a tisztviselői járandóságok nem teljesíthetők, mivel év végéig vissza kell fizetni a kincstárnak azt a két milliárdot, amelyet a Nemzeti Banktól vett kölcsön és amelyből még 250 millió áll fenn.

A VILAGHIRU BORSALINO olasz kalapgyár fizetéseképtelen lett. A jelentések szerint a világhírű kalapgyár saját tőkéinek nagyrészt elvesztette.

A német acélegyezmény érvényét további három évvel meghosszabbították.

Szerkesztői üzenetek

N. A. A sorsjegy dolgában pár nap múlva kap választ. A másik ügyet a kiadói hivatalal közöltük.

Régi előfizető, Marosvásárhely. Nem olyan fontos eset, hogy vissza kellene térni rá, egyébként nem is tudjuk, kihez van szerencsénk.

S. S. Így volna helyesen magyarul: értelmes arca van. De ez a kifejezés, — vagy akár az, hogy intelligens arca van, — kevésbé használatos. Inkább: kifejező arc, értelmet sugárzó arc.

T. Emma. A szerelem mártírjai című regényre, mely két cigányleányról szól, s melyet Ön nagyon jó szerelmi regénynek minősít, nem reflektálunk, mert nem akarunk a szerelmi regény mártírjai lenni. Egyébként olvasatlanul nem szoktak regényeket elfogadni.

Nerók. Sajnálattalunkra, nem tudunk több munkatársat beállítani.

Régi előfizető, Lupeni. A borítékra nem írta rá a Carbon szót s miután több bánya van, azért jött vissza az ajánlata. Most a helyes címre továbbítottuk.

I. T. Csak azért ajánltuk, mert így biztonságban véljük a levél kézbejutását. Egyébként cimezzé magyarul.

D. A. A törvény szerint tartozunk helyreigazítást közölni, de ugyancsak a törvény megszabja annak a formáját, módját is. A szabályszerű helyreigazításhoz tehát Önnek is joga van, de viszont tessék olyant beküldeni, melyet közölhetünk is. Ezt nem közölhetjük.

V. G. A cégről nem írhatunk semmit, s a kötvényekre vonatkozóan sem adhatunk tanácsot. Sokan jártak úgy, mint Ön, s most már teljesen egyéni elhatározás dolga, folytatja-e, vagy abbahagyja az egészet.

Világkörüli utazó. Nem 14 éves gyermekek, de még erőteljes, tapasztalt felnőttek sem vállalkozhatnak arra, hogy vitorlásan körülutazzák a világot. Aki pedig ilyen vakmerő kalandra erősnek érzi magát, az már az utálevet is maga szerzi meg és nem vár mások jóakaratu tanácsot. De ha már hozzánk fordultak, meg kell írunk, hogy éretlen és esztelen gondolatnak tartjuk az egészet és azt nem előmozdítani, de megakadályozni voltánk hajlandók.

K. I. The right honourable Rothermere, London, Claridge-Hotel. A levelet Farkas Aladár urnak elküldtük.

Karaván nő. Most már azonban, hogy újra kér és kérdez, tessék megneveznie magát. Ugyanekkor tessék a kívánságát is megisméltetni.

Nyíltér*)

Kovács Zoltán, Gyula és János részéről semmiféle pénz, vagy egyéb dolog felvételére nincsenek felhatalmazva. Brassó, 1931. december 12.

Kovács Lajos
* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Iskolák Egyesületek

— DECEMBER 19-ÉN LESZ A SZÉKELY-ESTÉLY BRASSÓBAN. A brassói téli ezred máod'k nagysikerűnek ígérkező estje a székelv irodalmi és zeneestély lesz, amelyet december 19-én, szombaton tart a rendezőség a Honterus-aulában. Elég, ha egyelőre a szereplők nevét közöljük: Tamási Áron, Nyírő József, Kacsó Sándor, Nagy Karola, Finta Zoltán, Tomcsa Sándor, Farcsády Sándor, akiknek neve garancia az est fényes sikerére. Ertesülésünk szerint ezt a nagysikerű estet a következő napokon Kézdivásárhelyen és Sepsiszentgyörgyön is megrendezik.

★ A BRASSÓI RÓM. KATH. NŐEGYLET jótékonyági szakosztálya köszönetét nyilvánítja az alábbi kegyes adományokért: Sámuel divatnagyház, egy téli kabát, Fibra-cég 2 drb. gyerek bársony öltöny, Sárossy Lajos és Ödön szőrmeáruház, 5 drb. szőrmesapka és 4 drb. gallér. Tellmann Vilmos és Társai R. T. 2 drb. 1 méteres gyapjú posztó, egy egy 110 cm. és 60 cm-es posztó maradék. Derhy cipőraktártól Sielinger László és neje 3 pár különböző cipő, egy pár hócipő és egy zsák liszt, Wolfgang Schütz Söhne cégtől 10 méter flanel, Haas József cégől 6 méter és 30 cm. flanel és 2 drb. gyapjublúz és végül Blücher V. urtól 5 drb. sapka. Mély tisztelettel és szeretettel kérjük a nemes szívű adakozókat, segítsenek továbbra is a sok nyomorult, szegény gyermekeknek. (e)

★ BRASSÓI KORCSOLYAEGYLET. Vasárnap, december hó 13-án, — kedvező időjárás esetén, — a helybeli 89. sz. gyalogezred zenekara játszik a korcsolyapályán, délután 3 órától 5-ig. (e)

★ KÖSZÖNET. Kollár Ilona a szegények fájára 1100 lejt. özv. Schaschetny Edéné szegény gyermekek részére 500 lejt adományozott. A nemes lelkű adományokért hálás szívvel mond köszönetet a brassói római katolikus plebániához. (e)

★ KÖSZÖNETNYILVANITAS. Az unitárius nőszövetséghez újabban a szegény iskolás gyermekek és más szegények karácsonyi segélyezéséhez a következő szíves adományok érkeztek: Franck H. és Fiai 500 lejt. Bolonvai V. ker. szomszédság 500 lejt. dr. Süköd Zsigmond 200 lejt. Grünfeld Vilmosné 100 lejt és kabát, cipő, Szakács István 100 lejt. János Péterné 50 lejt. Tikosi, Dávidné 20 lejt. Molnár Jánosné 15 lejt. Sámuel divatáruház, Schütz V. és Fia, Tellmann V. és Társa. Fibra. ruha és ruhának való. Nagy Ferenc cipők, Rosenberg Mórné, Nemes Nagy Lajosné, Schuster Vilmosné, József Domokosné, dr. Taglicht Samuné használt ruha és cipő. E. E. 200 lejt Kacsó Mária 200 lejt. Midőn a Nőszövetség elnöksége a kegyes adományokért hálás köszönetét kifejezi, szeretettel kéri a jószívű embereket, hogy a nyomorúságot továbbá bármint adománnyal enyhíteni kegyeskedjenek. (e)

ÉRTESÍTÉS

1931. július hó 1-ével a postavezérgazgatóság bevezette a napilapok és időszaki folyóiratok előfizetés felvételének szolgáltatását a következő európai országokkal: Ausztria, Belgium, Csehszlovákia, Dánia, Svédország, Franciaország, Németország, Itália, Norvégia, Danzig, Hollandia és Magyarország.

Az újságok és külföldi folyóiratok postai előfizetési szolgálata — nagy előnyöket és bizottságot jelent a közönségnek, mert lakbelyén megkapja az újságot, sokkal olcsóbb árban, mintha a kereskedésben szerezne be újságját és mentesíti az előfizetőt a kiadással való mindenféle levelezés alól.

Ezen új szolgálattal összefüggésben bármilyen felvilágosításért az ország bármely postahivatalához fordulhat.

A Brassói Lapok páratlanul olcsó kotta-vásárja

Küldjön be 20 lejt
Küldünk 10 tánc-kottát
vagy magyar nótát.
Kétféleképpen új példányokat.

Házak eladása

Brassóban az elágazás közelében teljesen új, óvatoskomfortos, adomén és szolidan épült házak, kertek nagy telkekkel

Str. Largă 8 sz. ház Lei 76 800 hozzá-
adékkal Lei 800.000 — Str. Largă 6/1
sz. ház 1 em. Lei 69 000 hozzáadékkal
Lei 750 000 ért. eladó

Vételár az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. hite-
lével, vagy Budapesten pengővel is il-
latható

Közelbbit: GAÁL építésznél, Brassó,
Calea Victoriei No. 6.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hírde-
tés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény
A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej 50 szeri megjelenésnél 2 lej

Véte'-eladás

Ideal írógép, kémiai mérleg,
eladó. Cim 16068 szám alatt a
brassói kiadóban

MEGVÉTELRE KERESK
„Record” vagy „Royal” kö-
gépet. Ajánlatokat ármegjelöl-
léssel Pollák, Brassó, Weiss
Mihály-ucca 2. hátul az ad-
varban. 16079

KERESEK TELKET, tiszte-
lyiségnek alkalmas legyen, le-
hetőleg sarkok, kb. 500 négyzet.
„Kézpénz” jellegre a brassói
kiadóba. 16107

Keresünk sürgősen kétszáz
köbméteres terem fűtésére tel-
jesen jókárban lévő folyton-
gő kályhát. „Használt” jelleg-
re a brassói kiadóba. 16104

Családi ház, villany, víz, kert,
Szentpéter-ut közelében, ol-
csón eladó. Cim 16089 szám a.
a brassói kiadóban.

Használt CSEPLŐGÉPGAR-
NITURAK megvételre kereset-
nek. Ajánlatok válaszbélyeg-
gel G. Guess címre küldendők.
Prázmár 299. Brassómegve. 16091

Otthoni munka

Alkalmat adunk, hogy
Royal gyorsírógéptin-
kón, saját otthonában
gyors és biztos jövede-
lemhez jusson — Irjon
még ma: „Royal Gyors-
írógépek, Mediaş. Pos-
taliók 7” címre

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 29.505—1931. serv. econ.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY

A Hirsch-utca 1. számú városi ház egyik
üzlethelyiségének, (volt bérlő Ania et Dwo-
rak), 3 évre való bérbeadása céljából 1932.
január 15-én délelőtt 11 órakor a városi gaz-
dasági ügyosztályban egy nyilvános árlejtés
lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal
fog tartatni, a nyilvános számvitelről szóló
törvény 88—110 cikkeinek alkalmazásával.

Az ajánlatok az ajánlattevő nyilatkozatát
kell tartalmaznia, hogy az árlejtés és a szer-
ződés feltételeit ismeri és magát azoknak fel-
tétlenül aláveti.

Az ideiglenes óvadék az ajánlott összegnek
5 százaléka, amely az ajánlat elfogadása
után a bérösszeg 50 százalékaig kiegészít-
tendő.

A közelebbi feltételek a városi gazdasági
ügyosztályban bekinthetők.

Brasov, la 9. Decembrie 1931.

Comisia Interimară,

Preşedinte:

Suciu m. p.

Secretar General:

Socaciu m. p.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 10), negyedévre 30), félre 60), évről 120) lej. Magyarországra
negyedévre 14, félre 28, évről 56 pengő. A többi külföldi államokra negyedévre 42), félre 82),
évről 160 lej

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség: Hunyad- és Alsófahérványi részére Ósya, Str.
Ioan Creanţa 2. Telefon 17 (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán János, Gerő Sándor és Kohn János. — Ósya: Str. S. Baran-
tu 10. (Oszian Kálmán) — Kolozsvár: Str. Duşanilor 7. volt (Fischer) — Nagybánya (János)
Marosvásárhely: Benjámín Árpád Str. Barroiu 1. (Sándor) — Nagyvárad: Str. (János)
nului 13. (Sándor) — Székelyudvarhely: Str. Vic. János 32. (Sándor) — Székelykeresztúr: Csokor-
nariu 10. (Váradi József) — Szilágy: Str. (Sándor) — Fehérvár: Str. (Sándor) — Erdő-
vár: 25. (Denes József)

Központi szervezők, pénzügyi és jogszabályi: Bartha Géza, Dán Mózse.

HIRDETÉSEK: tevesznek a kiadóhivatal, a megfizetés, valamint minden orsi- és külföldi hír-
detőroda. Részletes tarifák a kiadóhivatal szolgálatán

Eladó egy antik íróasztal,
ebédlőkredenc, kerek, kihuz-
ható asztal, kristály csillár.
Cim 16092 szám alatt a brassói
kiadóban.

GÖZFÜRDŐ teljes felsze-
lése OLCSÓN ELADÓ. Kézdi-
vásárhelyi Takarékpénztár
Targusăcuş (Jud. Treiscau-
ne). 16093

Gyógyszertár, falun, fürdői
fiókkal, állomás mellett, eladó,
vagy kiadó. Érdeklődni Gold-
steinné, Brassó, Katona kör-
ház-tér 1. 16070

Ajánlja fügevészti tiszta vi-
rág gyógymézet lej 43.—,
edénnyel, a méz tiszta valódi-
ságról gazdasági oklevél és
arany érem tanuskodik. Csik-
szentdomokoson. Török Igná-
mész. 16085

Tiszta szimentháli minősített
2 éves bika eladó, Bakánál.
Catalinán, Jud. Treiscaune.
16084

Allós' heres

Magányos urind alkalmazást
keres egy magányos uriember-
hez, akár falura is. 16095

Allást nyer

Egy jóházból való fiu tanu-
lónak felvéte ik. Kósa Albert
uriszabóság, Brassó, Str. Rege-
le Carol 6, volt Kapu-ucca.

Főzni tudó mindenféle leányi
és egy szobaleányt keresek ja-
nuár 1-re. Brassó, Str. Regen-
tul Buzdugan (Egres-ucca) 20.
16090

KERESÜNK intelligens, el-
fogulatlan fiatal hölgyet, szép
jóvőjű állásba. Wilhelm
Oberth R. T. vaskereskedés,
Brassó, szemben a Korona-szá-
lódával. 16080

Vegyes

Könyvvitel és GÉPIRÁS-TA-
NITÁST, órákönyvelést jutá-
nyosan vállalok. Házy, Brassó.
Malom-ucca 5. Bolonya. 16062

AQIRALÓ TÁRSAT TÖKÉ-
VEL keres jól bevezetett ki-
sebb TEMESVARI NYOMDA-
VÁLLALAT. Ajánlatok Blesz
papirkereskedés, Timisoara 11.
Gyárváros. 16089

Bukarestben Doctor Ale-
xandrescu Sft. Constantin 32.
betegek lakására megy 120
lejt. 16102

Lakás

MODERN PANSIO nyitl
Kolozsvárt, Kereskedelmi és
Iparkamara új palotájában.
Lift, központi fűtés, hideg-
meleg folyóvíz, fürdőszobák,
elsőrangú ellátás, mérsékelt
napiarak. 16098

Vállalok sertést levágni, ma-
gán házaknak. Brassó. Weiss-
Mihály-ucca 20. 16103

A Schmoll-pasta gyárral
szemben, a Széles-ucca 6 és
6-a sz. alatt kétszer 2 és egy-
szer 3 szobás modern lakások
azonnalra, vagy január 1-re
kiadók. Bővebbet Gaál építész-
nél, Brassó, Calea Victoriei
No. 66. 16094

Könyvek

Milliók Könyve. Tartalmaz-
zák a legkisebb idegen írók
munkáit, kiváló magyar for-
ditásban A 150—170 oldalas
könyvek ára kötetenként 2.
lej Courths Mahler: A film
csillag, Courths Mahler: A
len tika, Stratz Rudolf: A ge-
dálán trón, Trilby, M. A.
Lilian Lissy: Solveg dala,
Dankit: A levegő hajótörő-
jei, Kosáryné Réz Lola: A
szika pénze. Postaköltség 10
lej. utánvétellel 16 lej. Megren-
delhetők a Brassói Lapok
könyvosztályában 16043

HOLGYEK OROMEI Az it-
ten felsorolt könyvek a Réza-
szin Regények sorozatában je-
lentek meg, az olvasók milliói-
nak nyújtanak szórakozást.
Ezen vaskos kötetek ára csak
40 lej Courts-Mahler: A ké-
szony, Az udvarhölgy, Gyp:
Napoleonette, Heer: A bava-
sok ura, F. Maloy: A vojna-
mayor, Hough: Mary Warren
családos története, Harbon:
A spion, Perutz-Frank: A tan-
gőla csodája, Fiedling: A tej-
tély, Feu lly: Egy asszony nap-
lója. Vidékre a portó 10 lej.
utánvétellel 16 lej. Megren-
delhetők a Brassói Lapok könyv-
osztályától

FIATALOK tanácsadója.
Szociális levelező, kiegészítve a
társaság illemszabályaival. Bé-
lyegnyelv, virágnyelv, stb. Ara-
szines horitólappal 40 lej.

Ujítsa meg

lejárt előfizetését, hogy a lapot
zavartalanul és fennakadás nél-
kül küldhessük.

A kiadóhivatal.

HIRDETMEY

A helyi ügyvitel megszervezésére vonatkozó
463 törvényeikk rendelkezéseinek megfelelően
közhirre tétetik, hogy Brassómegye 1932 évi
 költségvetési tervezete, a megyei prefektura
 pénzügyi osztályfőnökének irodájában 10
napra, azaz 1931. december 9—21-ig közszem-
lére fel van fektetve. Az állampolgárok ezen
 költségvetésről tudomást szerezhetnek és meg-
tehetik erre észrevételeiket és felelőzösei-
ket.

Florea m. p.
osztályfőnök.

A. Vasilescu m. p.
prefect h.

Brasov—Brassó, Kapu-ucca 56—58. Telefon-
interurbán: szoci és kiadóhivatal 1—77 és 82
Bucuresti—Bukarest 1, Boulevardu Şchitu
Măureanu 21. Telefonszám 353—64

Minden
csoda csak

3

napig tart!

AZ

ELBE

olcsó árai
azonban
állandóak!

Ujabb 30%-os engedmény,
elismert olcsó árainkból!

MUTATVANYARAK:

Gyapju poullover . 140

Gyapju mellény . 98

Gyapju női ruha . 231

Gyapju női kosziüm . 364

Gyermek poullover . 74

Női gyapju
reformnadrág . 60

Női selyem
reformnadrág . 53

Női selyem
kombiné . 105

Gyapju harisnya . 40

Selyem harisnya . 98

Argus reklam

Ezenkívül készítő, gyermekharisnya,
nyakkendő s minden egyéb szakmai
cikk nagy választékban olcsó árban.
A fenti árak már a 30%-os újabb
engedménnyel vannak számítva.

ELBE

Harisnyaház
Brassó, Kapu-u. 50

DECEMBER 14.